

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Regionala utsikter hösten 2022

Utvecklingen på arbetsmarknaden 2022–2024

 ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Arbetsförmedlingen

Författare: Analysavdelningen

Datum: 2022-12-14

Diarienummer: AF-2022/0111 5284

Arbetsförmedlingen analys 2022:19

Innehåll

Sammanfattning	4
Sverige på väg in i en lågkonjunktur.....	5
Svårare tider för södra Sverige	5
Försvagade efterfrågeförväntningar i hela landet	6
Omfattande brist på arbetskraft med rätt kompetens	7
Svagare anställningsplaner.....	8
Stark efterfrågan på arbetskraft under 2022.....	9
Fortsatt stark arbetsmarknad under 2022	10
Lägre arbetslöshetsnivå i samtliga län.....	10
Stora skillnader mellan länen.....	11
Västra Götaland har gått starkast av storstadslänen	11
Stora minskningar från en låg nivå på Gotland och i norr	12
Relativt svag arbetslöshetsminskning i Mellansverige	13
Positiva tongångar i Örebro och Västmanlands län.....	14
Arbetslösheten har minskat på bred front i söder	14
Färre långtidsarbetslösa i alla län.....	15
Minskat antal arbetslösa med svagare konkurrensförmåga.....	16
Lokala arbetsmarknadsregioner.....	18
Arbetslösheten ökar nästa år	20
Fler inskrivna arbetslösa 2024 än 2022 i nästan hela landet.....	20
Sysselsättningstillväxten dämpas.....	24
Svag sysselsättningsutveckling under 2023 efter starkt 2022.....	24
Förvärvsintensiteten slutar att öka under 2023	25
Länens demografi och arbetsmarknad	26
Storstadslänen växer snabbast	26
Regionala skillnader i befolkningssammansättning.....	27
Branschsammanställning på länens arbetsmarknad	28
Utmaningar på arbetsmarknaden	30
Antal arbetslösa ökar och fler befaras bli långtidsarbetslösa	30
Trots att arbetslösheten bedöms öka består bristen på kompetens	31
Bilagor.....	32

Sammanfattning

Svensk ekonomi går mot lågkonjunktur

Den svenska ekonomin är på väg mot en inbromsning. Hög inflation och höga räntor leder till en minskad köpkraft hos konsumenterna, särskilt i storstadsområden där hushållens skuldsättning ofta är högre. Höga elpriser är också en faktor som tynger hushållen, något som slår hårdare mot landets södra delar där elpriserna är som högst. De försvagade ekonomiska utsikterna avspeglas i att arbetsgivarnas förväntan på den framtida efterfrågan har försvagats. Även näringslivets anställningsplaner har minskat, och de befinner sig nu under det historiska genomsnittet.

Stark arbetsmarknad under 2022

Arbetsmarknaden har utvecklats starkt i hela landet under 2022, med minskande arbetslöshet i samtliga län. I norra Sverige och på Gotland har arbetslösheten minskat markant från en redan låg nivå och i landets södra delar har arbetslösheten minskat på bred front. Även i mellersta Sverige har arbetslösheten minskat, men i långsammare takt än i övriga delar av landet. Långtidsarbetslösheten har sjunkit under det senaste året, men i de delar av landet som drabbades hårdast av restriktionerna som följde av coronapandemin är antalet personer som varit utan arbete i 24 månader eller mer fortsatt på en högre nivå än före pandemin.

Arbetslösheten vänder upp under 2023

Arbetsförmedlingen bedömer att det försämrade ekonomiska läget kommer att innebära ett ökat antal inskrivna arbetslösa under 2023. Bedömningen präglas av stor osäkerhet, men stigande räntor och höga elpriser väntas särskilt pressa arbetsmarknaderna i storstadsområden och i södra Sverige. Stora investeringar i den gröna omställningen väntas också bidra till att arbetslösheten inte ökar i samma omfattning i norr. Västerbottens, Jämtlands, Gotlands och Norrbottens län bedöms ha de lägsta arbetslöshetsnivåerna i slutet av prognosperioden, medan arbetslösheten väntas bli högst i Södermanlands, Gävleborgs och Skåne län.

Omfattande kompetensbrist väntas kvarstå

Svensk arbetsmarknad präglas av tydliga obalanser. Bristen på arbetskraft med rätt kompetens har varit omfattande under 2022. Trots den försvagade arbetsmarknaden väntas bristsituationen kvarstå under prognosperioden. Allra tydligast kompetensbrist finns redan idag i landets norra delar, till följd av relativt låga arbetslöshetsciffror och ett minskande befolkningsunderlag.

Långtidsarbetslösheten har minskat under 2022, men i takt med att den ekonomiska avmattningen sprider sig till arbetsmarknaden riskerar långtidsarbetslösheten återigen att öka. I flera län är antalet arbetslösa som varit utan arbete i 24 månader eller mer fortsatt på höga nivåer efter coronapandemin, och dessa grupper riskerar nu att hamna ännu längre bak i kön.

Sverige på väg in i en lågkonjunktur

Den svenska ekonomin är på väg mot en inbromsning och Arbetsförmedlingen bedömer att Sverige under 2023 går in i en lågkonjunktur. Den höga inflationen och de höjda räntorna leder till minskad köpkraft hos konsumenterna och minskad efterfrågan i många branscher. Effekten av de höjda räntorna väntas bli störst i storstadsområden där hushållen är mer belånade. Efterfrågeförväntningarna i näringslivet har försvagats och anställningsplanerna har minskat. Däremot finns det fortfarande en stor bristproblematik och hög efterfrågan på arbetskraft med rätt kompetens.

Svårare tider för södra Sverige

När 2022 inleddes hade den svenska ekonomin haft ett starkt år med god BNP-tillväxt, men sedan dess har ekonomin präglats av en stor osäkerhet och Sverige är nu inne i en avmattningsfas. Kriget i Ukraina har lett till att utbudsproblematiken som började redan under pandemin förstärktes, vilket i sin tur inneburit en ökning av inflationstakten i stora delar av världen, likaså i Sverige. Riksbanken har höjt styrräntan kraftigt under året för att dämpa inflationen, följaktligen har de belånade hushållen fått högre boendekostnader i form av högre bolåneränta. Dessutom har inflationen lett till historiskt snabba reallöneminskningar och därmed försvagad köpkraft. Konsumtionen väntas därför minska, vilket leder till en svagare utveckling av landets BNP och en något försämrad arbetsmarknad under de kommande åren.

Vi går nu mot en lågkonjunktur, men förutsättningarna ser olika ut i landets regioner. Flera problematiska utvecklingar pågår parallellt vilka kommer drabba regionerna olika hårt. En av utmaningarna är elpriserna som bedöms kunna bli mycket höga, framför allt under kalla perioder utan vind. Stigande elpriser slår extra hårt mot villaägare i södra Sverige, som tillhör elområde SE3 och SE4, där alla tre storsdagsregionerna är inkluderade.¹ Regeringen har presenterat ett högkostnadsskydd för el som är planerat att gå till hushåll i elområde SE3 och SE4, vilket bör utjämna skillnaderna något. Höga elpriser har även en indirekt verkan på priserna på varor som kräver elförbrukning vid tillverkning, alltså påverkar de inflationen brett. Företagen drabbas liksom hushållen av de höga elpriserna, vilket skulle kunna leda till fler varsel och konkurser. Däremot kan högkostnadsskyddet för el i viss mån kompensera de värst drabbade företagen.² De företag som bundit sina elavtal drabbas inte på kort sikt, men bristen på el och de höga priserna som följd kan dock vara ett problem även på längre sikt. Även drivmedelspriserna är högre än normalt, vilket främst drabbar de som bor på landsbygden och inte har möjligheten att byta bilen mot kollektivtrafik.

De höjda bolåneräntorna påverkar de som har en hög skuldsättning mest. I storstadsregionerna, i synnerhet i Stockholm och i Göteborg, har hushållen högre

¹Elpriserna fluktuerar och kan bli höga även i SE1 och SE2, men generellt är priserna i SE3 och SE4 klart högre.

²I vilken omfattning företag får ta del av högkostnadsskyddet är ännu inte presenterat.

skuldsättning och de får därav höga boendekostnader framöver.³ Många har köpt bostäder under en period då räntorna var exceptionellt låga och har blivit vana vid låga boendekostnader som möjliggjort en högre konsumtion, men kommer nu behöva fördela om sin budget. Storstäderna kommer därav möta en lägre konsumtion, vilket bedöms drabba den privata tjänstesektorn som är stor i länen. Även efterfrågan på sällanköpsvaror, såsom bilar och möbler, är konjunkturkänslig och kommer sannolikt drabbas extra mycket.

Norra Sverige har starkast förutsättningar att klara sig bättre under den kommande lågkonjunkturen. Elpriserna är lägre och arbetsmöjligheterna är stora. Framför allt är industrin i norra Sverige i en expansiv fas där man satsar på den gröna omställningen. Den stora utmaningen för norra Sverige är att hitta tillräckligt med arbetskraft för att kunna genomföra de planerade satsningarna och samtidigt upprätthålla servicen inom den offentliga sektorn.

Utmaningarna påverkar hushållen i landet på olika sätt, vilket gör det svårt att ge en entydig bild av vilka regioner som kommer att drabbas hårdast av den annalkande lågkonjunkturen. Sannolikt påverkas södra Sverige och specifikt storstadsområdena mycket. Utfallet beror i hög grad på i vilken mån Riksbanken lyckas hitta en räntebana som kan kontrollera inflationen utan att dämpa köpkraften för mycket. Även regeringen står inför problematiken att hjälpa de hushåll och företag som riskerar att inte klara sin ekonomiska situation utan att spä på inflationen och på så vis motarbeta Riksbanken. På många sätt är den nuvarande situationen unik och det kommer under de närmsta åren råda en osäkerhet i den svenska ekonomin.

Försvagade efterfrågeförväntningar i hela landet

Till följd av de försämrade ekonomiska utsikterna har även näringslivets framtida efterfrågeförväntningar sjunkit. Höstens enkätundersökning med privata arbetsgivare, som ligger till grund för Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator⁴, visar att efterfrågeförväntningarna har minskat i samtliga län sedan vårens mätning. I alla län är nu efterfrågeförväntningarna lägre än det historiska genomsnittet.⁵⁶

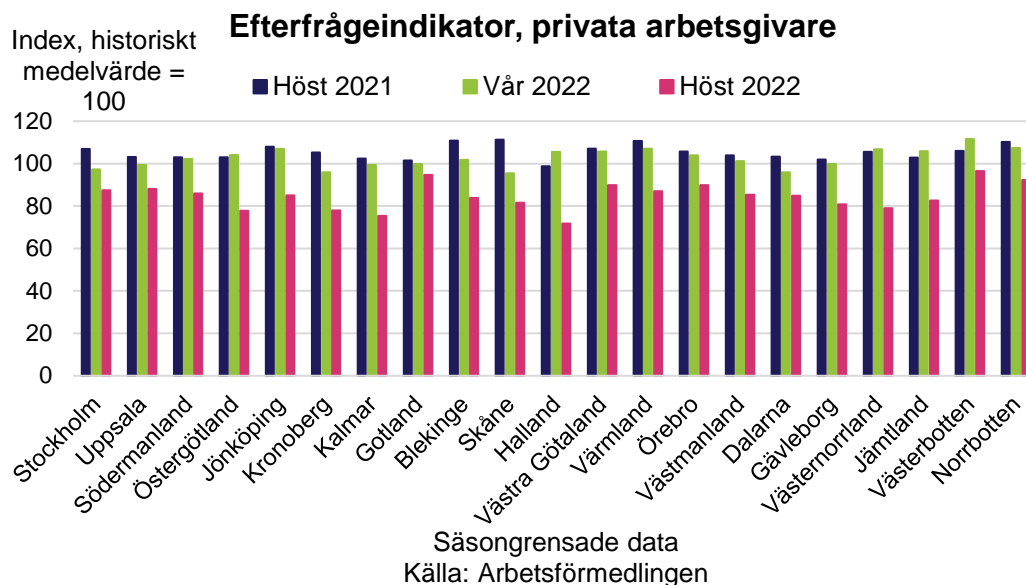
Starkast efterfrågeförväntningar återfinns i Gotlands län samt i Västerbotten och Norrbotten, två län som under de senaste åren präglats av stora satsningar i de gröna industrierna, något som sannolikt bidrar till att mildra nedgången i efterfrågan. De län där näringslivets efterfrågeförväntningar är lägst jämfört med det historiska genomsnittet är Östergötland, Kronoberg, Kalmar, Halland och Västernorrlands län. De regionala skillnaderna är ofta relativt små och det mindre urvalet gör osäkerheten större på regional- än på riksnivå, så slutsatser bör dras med viss försiktighet.

³Den svenska bolånemarknaden 2022, Finansinspektionen. Skuldkvoten var år 2021 i genomsnitt 397 procent av bruttoinkomsten i Stockholm. I Göteborg var den 363 procent, i Malmö 335 procent, i övriga storstäder 316 procent och i övriga landet 265 procent. Beräkningarna avser stickprov av nya lån.

⁴ Se bilaga 2.

⁵ För en mer detaljerad beskrivning av hur efterfrågeförväntningarna ser ut för olika branscher, se *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:18*.

⁶ Efterfrågeindikatorns index är normaliserat kring värdet 100. En nivå över 100 indikerar en högre förväntning på framtida efterfrågenivåer i länet än normalt, och vice versa.

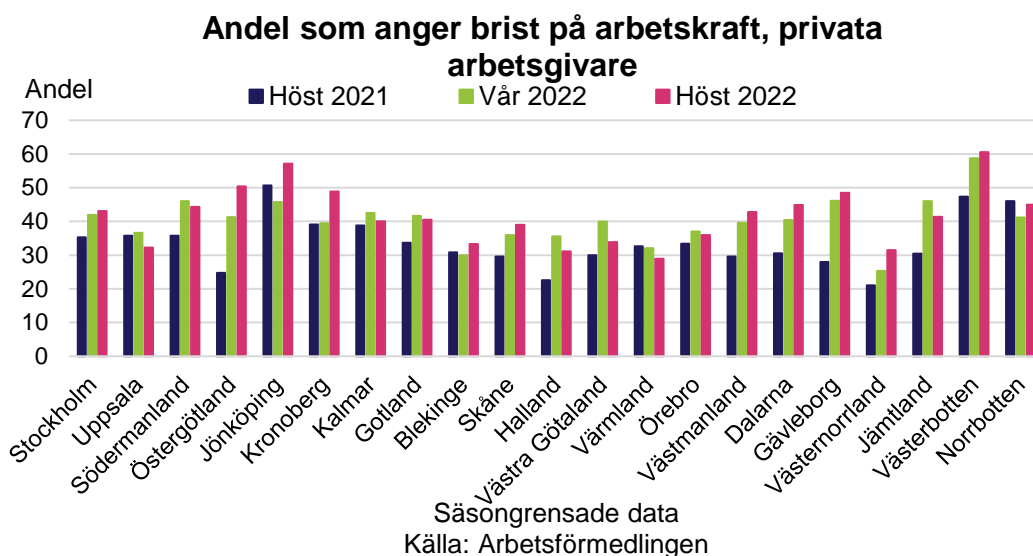

Omfattande brist på arbetskraft med rätt kompetens

Bristen på arbetskraft med rätt kompetens har varit omfattande under 2022. I höstens undersökning var andelen privata arbetsgivare som upplevt brist på arbetskraft under de senaste sex månaderna något högre än vårens rekordnotering. Bristen är utbredd i hela landet och över flera branscher.⁷ Precis som i vårens undersökning är det i Västerbottens län som den högsta andelen av näringslivet uppger svårigheter i rekryteringar. Över 60 procent av arbetsgivarna i länet har upplevt brist på arbetskraft med rätt kompetens. De stora investeringarna i den gröna industrin gör i kombination med en av landets lägsta arbetslöshetsnivåer att många rekryterande arbetsgivare konkurrerar om en relativt liten arbetskraftsreserv, vilket driver på bristsituationen i länet. Den näst högsta andelen arbetsgivare som uppger brist på arbetskraft med rätt kompetens finns i Jönköpings län, även det ett län med en arbetslöshetsnivå klart under riksgenomsnittet.

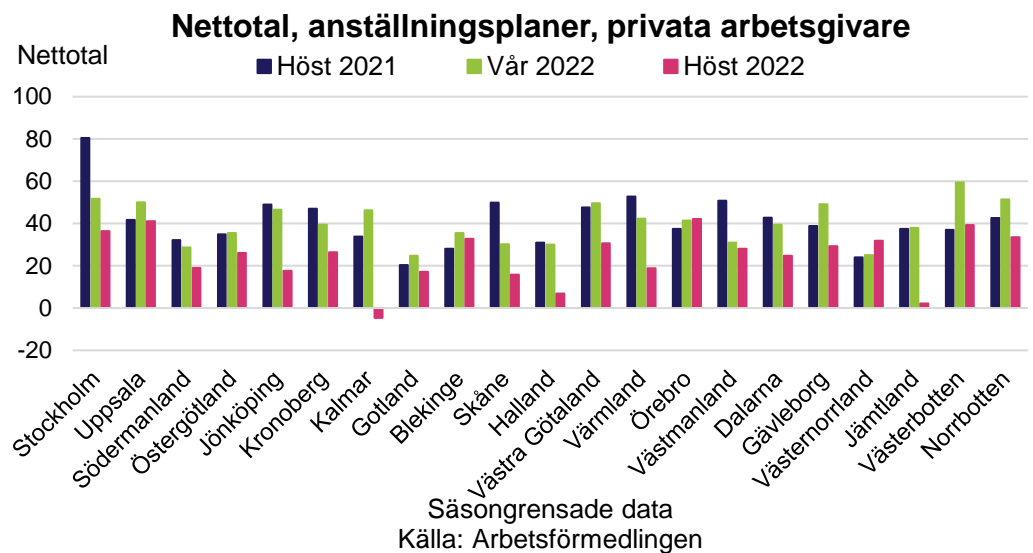
I riket anger drygt fyra av tio arbetsgivare i näringslivet att de upplevt en bristsituation vid rekryteringar. Även i län som Uppsala, Blekinge, Halland, Västra Götaland, Värmland och Västernorrland, där den lägsta andelen av arbetsgivarna upplever brist på arbetskraft med rätt kompetens, är det omkring var tredje arbetsgivare som upplever en bristsituation. Även det är en hög siffra med historiska mått mätt. Osäkerheten är större på regional- än på riksnivå, så jämförelser mellan olika län bör göras med viss försiktighet. Klart är dock att den stora bristen på arbetskraft visar på att det finns obalanser på arbetsmarknaden mellan vad arbetsgivarna efterfrågar och de arbetslösas kompetenser. Det kan hämma den framtida sysselsättningsutvecklingen.

⁷ Läs mer om bristen på arbetskraft i *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:18*.

Svagare anställningsplaner

Näringslivets anställningsplaner har minskat sedan vårens undersökning, och ligger nu under det historiska genomsnittet.⁸ Nettotalet⁹ har minskat i nästan samtliga län, men särskilt låga är anställningsplanerna i södra Sverige. Skåne, Halland, Kalmar och Jönköpings län har tillsammans med Jämtland och Gotlands län de lägsta nettotalen.

I Sveriges två nordligaste län, Norrbotten och Västerbotten, är anställningsplanerna trots minskningen fortsatt relativt höga. Visserligen gör det mindre urvalet osäkerheten större på regional- än på riksnivå, men i den inledande fasen av den ekonomiska avmattningen står de expansiva regionerna i norr fortsatt relativt starkt.

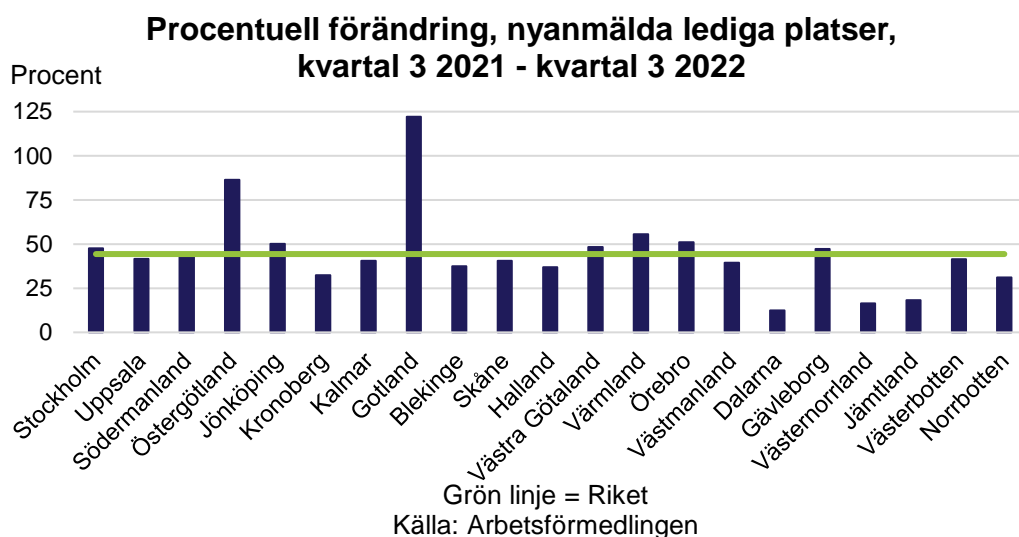
⁸ Läs mer om anställningsplaner för olika näringsgrenar i *Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2022*, *Arbetsförmedlingen analys 2022:18*.

⁹ Nettotalet beräknas som skillnaden mellan andelen arbetsställen som räknar med ett ökat antal anställda och andelen som räknar med ett minskat antal anställda.

Örebro, Stockholms och Uppsala län har också höga anställningsplaner jämfört med övriga län. Arbetsmarknaden i Stockholm och Uppsala län drabbades hårt av pandemin, och återhämtningen kom igång sent jämfört med övriga riket. Det kan vara en bidragande orsak till att det fortsatt är många arbetsgivare som ännu inte tillgodosett sina rekryteringsbehov, vilket kan påverka anställningsplanerna positivt.

Stark efterfrågan på arbetskraft under 2022

Efterfrågan på arbetskraft har varit hög under hela året. Antalet lediga platser som anmälts till Arbetsförmedlingen har ökat till en rekordnivå, vilket återspeglar både offentliga och privata verksamheters omfattande rekryteringsbehov. Det höga antalet lediga platser tyder på att många arbetsgivare inte lyckas hitta den arbetskraft de söker, vilket indikeras av att även antalet kvarstående platser stigit till rekordnivåer.¹⁰ Under flera års tid har antalet platser ökat trendmässigt, men även om inte hela ökningen går att knyta till den starka efterfrågan är det tydligt att rekryteringstakten på arbetsmarknaden varit ovanligt hög under året.

Totalt sett publicerades 62 procent fler platser under januari-oktober 2022 jämfört med samma period 2021, och antalet publicerade platser har ökat i samtliga län. Det tredje kvartalet 2022 publicerades 44 procent fler platser än under samma kvartal 2021, och även under denna period har samtliga län haft ett ökat antal publicerade platser. Störst ökning har skett på Gotland, en siffra som dock bör beaktas med stor försiktighet. På grund av att Gotland är det minsta länet och att det publiceras relativt få platser kan även små antalsmässiga förändringar innebära stora procentuella förändringar. I Dalarna, Västernorrland och Jämtlands län ökade antalet publicerade platser relativt blygsamt mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022, men i övriga delar av landet har rekryteringstakten ökat markant under perioden. Under senhösten har antalet publicerade platser minskat något, även om nivåerna fortsatt är höga ur ett historiskt perspektiv.

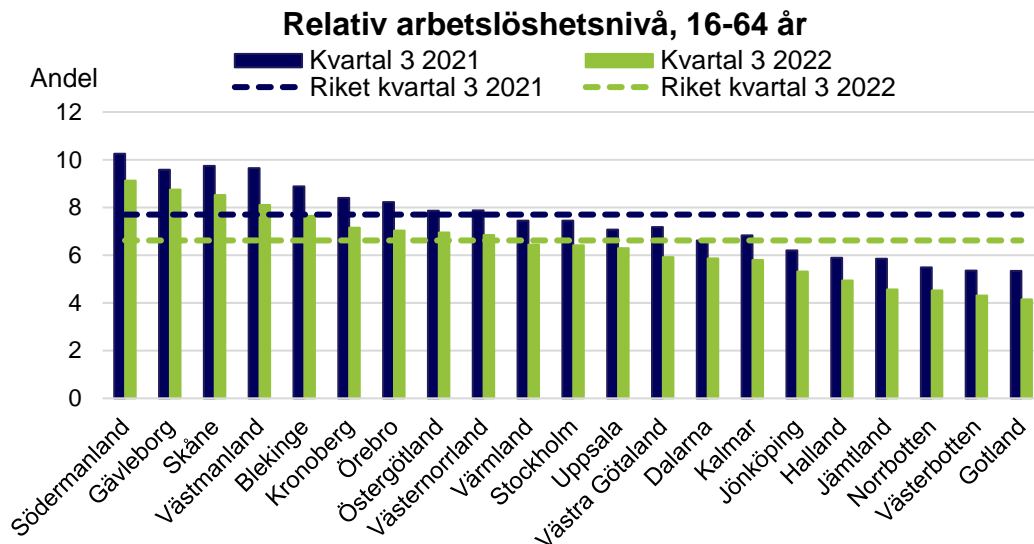
¹⁰ Syftet med platsannonseringen är primärt att underlätta matchningen på arbetsmarknaden. Statistiken bör därför tolkas med försiktighet.

Fortsatt stark arbetsmarknad under 2022

Arbetsmarknaden har utvecklats starkt i hela landet under 2022, även om utvecklingen dämpats under hösten. Det totala antalet inskrivna arbetslösa har minskat i samtliga län, men även ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten har sjunkit i hela landet under det senaste året. Det finns dock regionala skillnader. I norra Sverige och på Gotland har arbetslösheten minskat markant från en redan låg nivå, och i landets södra delar minskar arbetslösheten på bred front. I mellersta Sverige har arbetslösheten förvisso minskat, men i en långsammare takt än i övriga delar av landet.

Lägre arbetslöshetsnivå i samtliga län

Arbetslösheten har fortsatt att minska på bred front under det senaste året. Samtliga län hade färre inskrivna arbetslösa under det tredje kvartalet 2022 jämfört med samma period 2021. Även när de inskrivna arbetslösa delas in i undergrupper är mönstret detsamma. Antalet långtidsarbetslösa, antalet arbetslösa ungdomar (18-24 år), och antalet inskrivna arbetslösa med svagare konkurrensförmåga¹¹ har minskat i samtliga län under det senaste året. Minskningstakten skiljer sig dock åt i olika delar av landet. Det beror till viss del på att pandemin drabbade landets län olika hårt och att återhämtningen därmed har skett från olika höga toppar. I alla län utom Uppsala är dock antalet inskrivna arbetslösa på lägre nivåer än före pandemin.

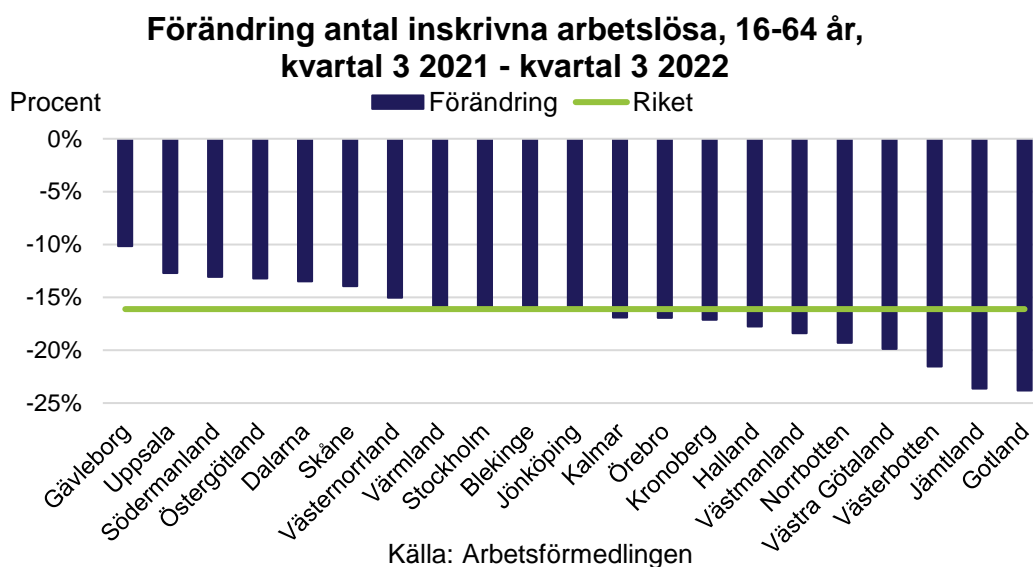

De tre nordligaste länen, Västerbottens, Norrbottens och Jämtlands län har tillsammans med Gotlands län de lägsta relativa arbetslöshetsnivåerna¹² i landet. Det är också här antalet inskrivna arbetslösa har minskat mest mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. Högst relativ arbetslöshetsnivå har Södermanlands

¹¹ Till grupper med svagare konkurrensförmåga räknas äldre arbetslösa (55-64 år), utomeuropeiskt födda, personer som saknar utbildning på gymnasienivå samt personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

¹² Inskrivna arbetslösa som andel av den registerbaserade arbetskraften

län, följt av Gävleborgs och Skåne län. I dessa tre län har antalet inskrivna arbetslösa minskat i en lägre takt än riksgenomsnittet under det senaste året. Även i Uppsala, Östergötlands och Dalarnas län har antalet inskrivna arbetslösa minskat mindre än i riket totalt sett mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022.

Stora skillnader mellan länen

I kommande avsnitt presenteras de regionala skillnaderna i utvecklingen på arbetsmarknaden mer i detalj. Inledningsvis beskrivs utvecklingen i storstadslänen Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Därefter presenteras de län som tillsammans med Västra Götaland haft den starkaste utvecklingen under det senaste året, följt av de län där utvecklingen varit svagare än genomsnittet. Därefter följer Örebro och Västmanland, två län med en avvikande positiv utveckling jämfört med närliggande län. Avslutningsvis beskrivs utvecklingen i södra Sverige, som sammantaget haft en särskilt stark minskning av antalet långtidsarbetslösa under det senaste året.

Västra Götaland har gått starkast av storstadslänen

Antalet inskrivna arbetslösa har minskat i alla tre storstadslän under det senaste året, men i varierande grad. Västra Götaland är det av storstadslänen där arbetslösheten har minskat mest procentuellt sett, både när det gäller totalt antal inskrivna arbetslösa, arbetslösa ungdomar, långtidsarbetslösa och arbetslösa med svagare konkurrensförmåga. Utvecklingen i Västra Götalands län har varit en av de starkaste i hela landet under det senaste året. I Skåne län har antalet inskrivna arbetslösa minskat mindre än riksgenomsnittet under perioden, medan Stockholms län har en minskning i nivå med rikets. Skåne har den högsta arbetslöshetsnivån av storstadslänen, medan Stockholm och Västra Götalands län har en relativ arbetslöshetsnivå strax under riksgenomsnittet.

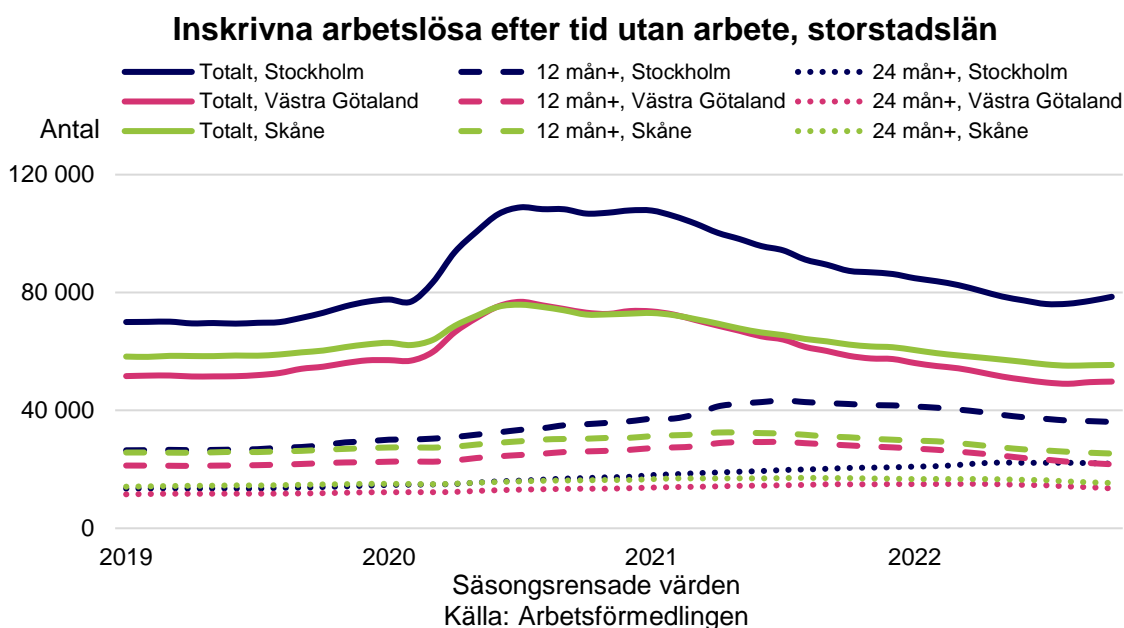
När det gäller långtidsarbetslösa är minskningen i Skåne större än på riksplanet, framför allt när det gäller personer som varit utan arbete i två år eller mer. I Stockholms län har istället långtidsarbetslösheten minskat mindre än i riket, och

antalet personer som varit utan arbete i 24 månader eller mer var till och med fler under det tredje kvartalet 2022 än under samma period 2021. Utvecklingen av antalet långtidsarbetslösa är ofta förskjuten jämfört med utvecklingen av den totala arbetslösheten. Anledningen till att långtidsarbetslösheten utvecklats mer positivt i Skåne och Västra Götaland än i Stockholms län under det senaste året är därför främst att arbetslösheten procentuellt sett steg mer i Stockholm under coronapandemins inledande fas, och delvis att återhämtningen kom igång något senare i Stockholmsregionen än i övriga landet.

Förändring antal inskrivna arbetslösa, 16-64 år, kvartal 3 2021 – kvartal 3 2022

Län	Antal inskrivna arbetslösa	Unga (18-24 år)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 12 månader)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 24 månader)	Arbetslösa med svagare konkurrensförmåga
Västra Götaland	-20%	-31%	-21%	-4%	-17%
Stockholm	-16%	-26%	-14%	11%	-13%
Skåne	-14%	-24%	-18%	-7%	-12%
Riket	-16%	-26%	-17%	-1%	-13%

Källa: Arbetsförmedlingen

Stora minskningar från en låg nivå på Gotland och i norr

Sveriges tre nordligaste län, Norrbotten, Västerbotten och Jämtland har tillsammans med Gotlands län utvecklats starkast av alla Sveriges län under det senaste året, men även sett över en längre tid har utvecklingen i länen varit stark. Antalet inskrivna arbetslösa har procentuellt sett minskat klart mer än riksgenomsnittet mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. Även när statistiken bryts ner i grupperna långtidsarbetslösa, ungdomar eller inskrivna arbetslösa med svagare konkurrensförmåga kvarstår samma mönster.

De fyra länen har inte bara en stark utveckling under det senaste året, länen hade de lägsta arbetslöshetsnivåerna i landet redan under 2021. Även sett till andelen långtidsarbetslösa bland de inskrivna arbetslösa och andelen av de inskrivna arbetslösa som har svag konkurrensförmåga är nivåerna i Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens och Gotlands län de lägsta i landet. De låga arbetslöshetsnivåerna i kombination med en svag befolkningsutveckling och stora investeringar i norra Sverige innebär en utmaning för länens kompetensförsörjning framöver, eftersom det finns ett begränsat antal personer som kan möta de stora rekryteringsbehoven.

Förändring antal inskrivna arbetslösa, 16-64 år, kvartal 3 2021 – kvartal 3 2022

Län	Antal inskrivna arbetslösa	Unga (18-24 år)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 12 månader)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 24 månader)	Arbetslösa med svagare konkurrensförmåga
Gotland	-24%	-31%	-30%	-14%	-21%
Jämtland	-24%	-30%	-23%	-6%	-20%
Västerbotten	-22%	-25%	-22%	-7%	-18%
Norrbotten	-19%	-27%	-18%	-5%	-16%
Riket	-16%	-26%	-17%	-1%	-13%

Källa: Arbetsförmedlingen

Relativt svag arbetslöshetsminskning i Mellansverige

I stora delar av Mellansverige har arbetslösheten minskat mindre än riksgenomsnittet under det senaste året. Mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022 minskade antalet inskrivna arbetslösa med mellan 10 och 16 procent i Dalarna, Gävleborg, Södermanland, Uppsala, Värmland, Västernorrland och Östergötlands län, vilket kan jämföras med en minskning med 16 procent på riksnivå. Antalet långtidsarbetslösa och antalet inskrivna arbetslösa unga har också minskat i långsammare takt i Mellansverige än i riket i stort under perioden.

Arbetslöshetsnivån varierar kraftigt i Mellansverige. Södermanland och Gävleborg är de två län som har de högsta relativa arbetslöshetsnivåerna i landet, medan Dalarna, Uppsala och Värmland har arbetslöshetsnivåer under riksgenomsnittet.

Förändring antal inskrivna arbetslösa, 16-64 år, kvartal 3 2021 – kvartal 3 2022

Län	Antal inskrivna arbetslösa	Unga (18-24 år)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 12 månader)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 24 månader)	Arbetslösa med svagare konkurrensförmåga
Värmland	-16%	-27%	-7%	14%	-12%
Västernorrland	-15%	-24%	-15%	-6%	-10%
Dalarna	-13%	-22%	-10%	13%	-10%
Östergötland	-13%	-20%	-16%	-8%	-12%
Södermanland	-13%	-24%	-11%	1%	-12%
Uppsala	-13%	-22%	-10%	15%	-11%
Gävleborg	-10%	-24%	-11%	3%	-7%
Riket	-16%	-26%	-17%	-1%	-13%

Källa: Arbetsförmedlingen

Bara i Östergötland och Västernorrlands län har antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i 24 månader eller mer minskat mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. I övriga län har antalet personer som varit utan arbete i två år eller mer ökat under perioden, trots att gruppen minskat på riksplånet. Allra mest har gruppen ökat i Dalarna, Uppsala och Värmlands län. Personer med långa inskrivningstider står ofta långt bak i kön när konjunkturen vänder uppåt, och det tar tid innan den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden når gruppen. När nu konjunkturen återigen väntas vända ner, och de stora arbetslöshetsminskningarna bedöms avta, riskerar arbetslösheten i gruppen med de längsta inskrivningstiderna att bita sig fast på en högre nivå än tidigare, särskilt i län som ännu inte nått nivåerna från före pandemin.

Positiva tongångar i Örebro och Västmanlands län

Medan arbetslösheten i Mellansverige generellt sett har minskat långsammare än riksgenomsnittet finns två län som bryter mönstret. Örebro och Västmanlands län har en högre relativ arbetslöshetsnivå än i riket i stort, men mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022 har antalet inskrivna arbetslösa minskat mer än riksgenomsnittet. Särskilt stark har minskningen av antalet inskrivna arbetslösa ungdomar varit, men även antalet långtidsarbetslösa har procentuellt sett minskat mer än i riket i stort. Det gäller både personer som varit utan arbete i mer än 12 månader och de som varit utan arbete i 24 månader eller mer.

Förändring antal inskrivna arbetslösa, 16-64 år, kvartal 3 2021 – kvartal 3 2022

Län	Antal inskrivna arbetslösa	Unga (18-24 år)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 12 månader)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 24 månader)	Arbetslösa med svagare konkurrensförmåga
Västmanland	-18%	-30%	-21%	-6%	-17%
Örebro	-17%	-33%	-19%	-5%	-15%
Riket	-16%	-26%	-17%	-1%	-13%

Källa: Arbetsförmedlingen

Arbetslösheten har minskat på bred front i söder

De södra delarna av Sverige har haft en fortsatt positiv arbetsmarknadsutveckling under det senaste året. Stora delar av södra Sverige hade en relativt låg procentuell ökning av antalet inskrivna arbetslösa under coronapandemins inledande fas, men trots detta har antalet inskrivna arbetslösa minskat i nivå med, eller något mer än, riksgenomsnittet mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. Detta mönster går igen både när det gäller det totala antalet inskrivna arbetslösa och bland inskrivna arbetslösa med svagare konkurrensförmåga.

Södra Sverige utmärker sig särskilt när det kommer till långtidsarbetslöshet. Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i 12 månader eller mer har procentuellt sett minskat mer än riksgenomsnittet i alla län i gruppen. Än mer anmärkningsvärt är att arbetslösa som varit utan arbete i 24 månader eller mer har minskat tydligt i alla län mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. Allra mest har gruppen minskat i Jönköpings och Kalmar län. Flera län i södra Sverige hade förhållandevis små ökningsar av antalet inskrivna arbetslösa under pandemins inledande fas och

återhämtningen kom igång tidigt. Det har varit en bidragande orsak till att det senaste årets starka utveckling även kommit de med längst inskrivningstider till gagn. Alla län utom Halland är industritunga, vilket kan förklara den goda utvecklingen.

Nivåmässigt är södra Sverige en heterogen del av landet. Jönköping, Halland och Kalmar län har relativa arbetslöshetsnivåer under riksgenomsnittet, medan Blekinge och Kronobergs län har högre arbetslöshetsnivåer än riket i stort.

Förändring antal inskrivna arbetslösa, 16-64 år, kvartal 3 2021 – kvartal 3 2022

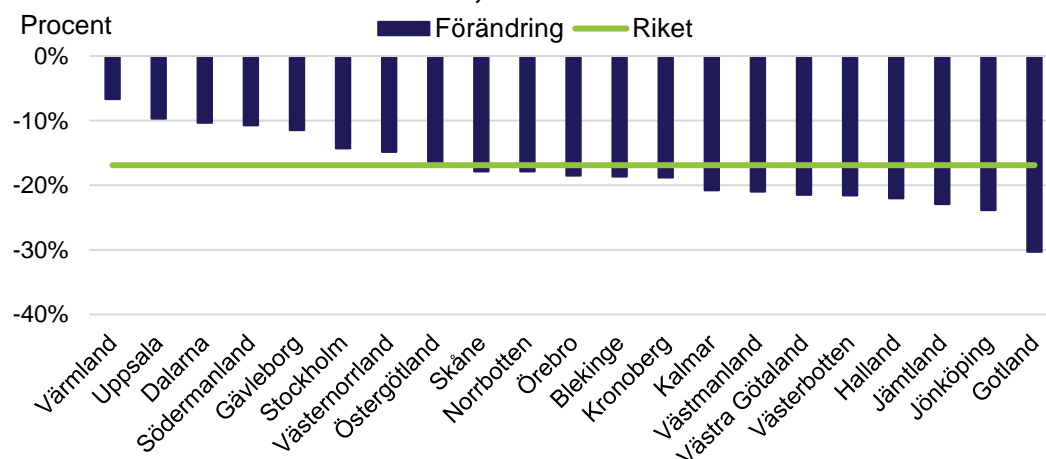
Län	Antal inskrivna arbetslösa	Unga (18-24 år)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 12 månader)	Långtidsarbetslösa (utan arbete i mer än 24 månader)	Arbetslösa med svagare konkurrensförmåga
Halland	-18%	-32%	-22%	-5%	-16%
Kronoberg	-17%	-27%	-19%	-8%	-16%
Kalmar	-17%	-20%	-21%	-13%	-16%
Jönköping	-16%	-23%	-24%	-15%	-16%
Blekinge	-16%	-26%	-19%	-9%	-15%
Riket	-16%	-26%	-17%	-1%	-13%

Källa: Arbetsförmedlingen

Färre långtidsarbetslösa i alla län

Under det tredje kvartalet 2022 sjönk långtidsarbetslösheten tillbaka till nivåerna från före coronapandemin. Även om det tog längre tid för långtidsarbetslösheten att minska än det gjorde för det totala antalet inskrivna arbetslösa så har det senaste årets starka utveckling av antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i 12 månader eller mer gjort att återhämtningen gått snabbare än väntat. Långtidsarbetslösheten har minskat i hela landet, men särskilt i norr och söder, medan delar av Mellansverige haft lägre minskningar. Generellt sett har långtidsarbetslösheten minskat något mindre i de delar av landet där återhämtningen efter coronapandemin kom igång något senare.

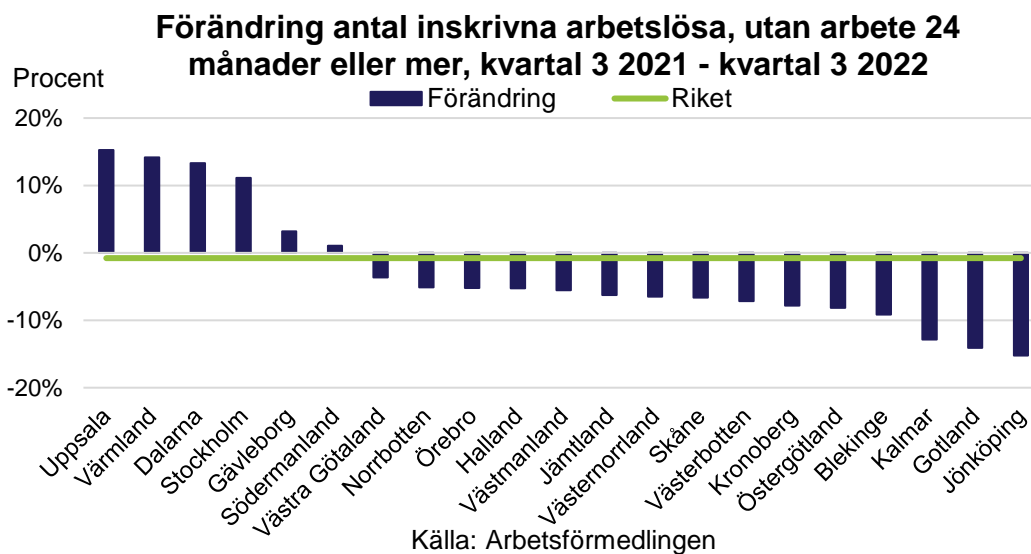
Förändring antal inskrivna arbetslösa, utan arbete 12 månader eller mer, kvartal 3 2021 - kvartal 3 2022

Källa: Arbetsförmedlingen

I riket totalt sett hade 47 procent av de inskrivna arbetslösa varit utan arbete i 12 månader eller mer under det tredje kvartalet 2022. Skillnaderna mellan länen är dock stora. I Jämtland var endast 37 procent långtidsarbetslösa, medan motsvarande siffra var 53 procent i Kronoberg. Generellt sett har de län där arbetslöshetsnivån är lägst, såsom Jämtland, Norrbotten, Västerbotten och Gotland, också de lägsta andelarna långtidsarbetslösa bland de inskrivna arbetslösa.

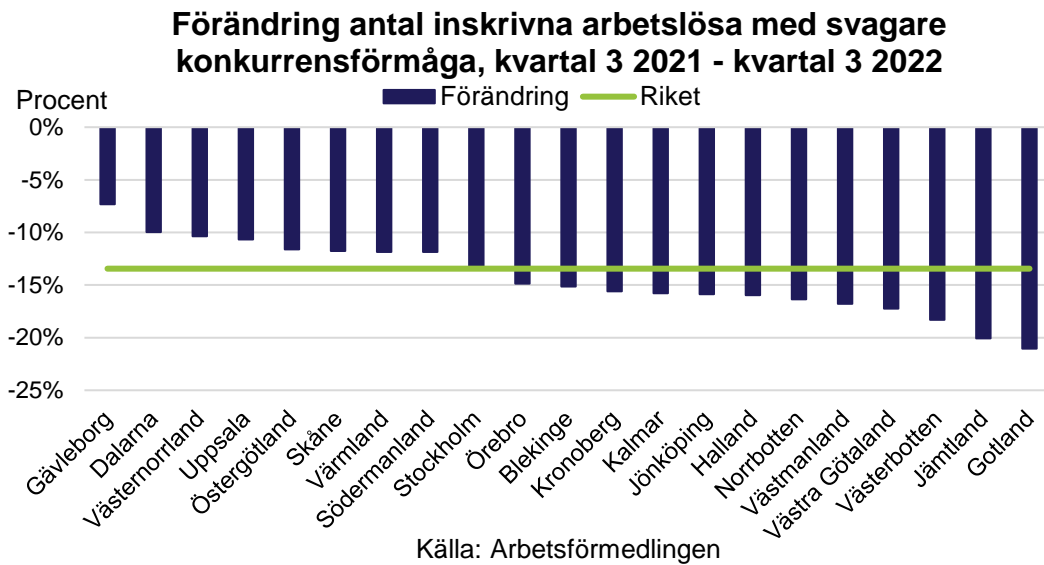
Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i 24 månader eller mer var en procent färre under det tredje kvartalet 2022 jämfört med samma period 2021. I sex av länen var antalet arbetslösa som varit utan arbete i 24 månader eller mer fler under det tredje kvartalet 2022 än under samma period 2021. Det krävs en längre tid av positiv utveckling på arbetsmarknaden innan de som står långt bak i kön tar del av de positiva effekterna. Därför är det främst i län där återhämtningen kom igång sent efter pandemin som gruppen fortsatt är större än ett år tidigare. I län där återhämtningen kom igång tidigare, ofta län med en relativt stor andel anställda inom industri och/eller offentlig sektor, har större minskningar skett. Allra mest minskade gruppen i Jönköpings län, där 15 procent färre hade varit utan arbete i 24 månader eller mer under årets tredje kvartal.

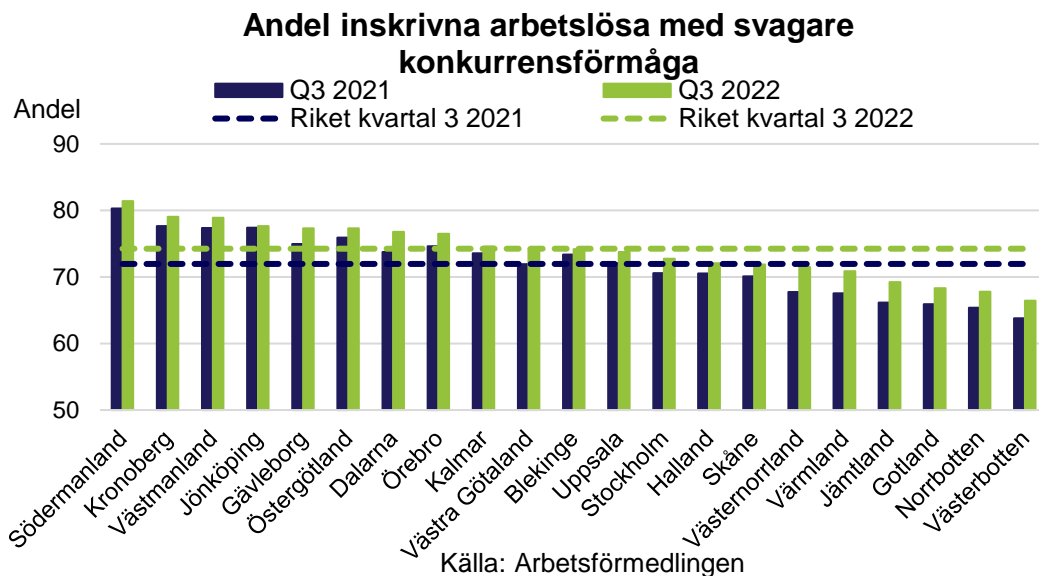
Minskat antal arbetslösa med svagare konkurrensförmåga

Totalt sett minskade antalet inskrivna arbetslösa med 16 procent mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. Bland grupper som Arbetsförmedlingen bedömer ha en svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden¹³, personer som saknar en gymnasial utbildning, äldre (över 55 år), utomeuropeiskt födda och/eller personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga minskade antalet inskrivna arbetslösa med 13 procent under samma period.

¹³ Det finns variationer mellan individer och att personer som ingår i en eller flera av dessa grupper kan ha liknande möjligheter som en person som inte ingår i någon av grupperna att få en fast förankring på arbetsmarknaden. En individ kan tillhöra flera grupper med svag konkurrensförmåga, och dubbelräknas inte i statistiken.

Minskningen av antalet inskrivna arbetslösa med svagare konkurrensförmåga följer samma geografiska mönster som den totala minskningen av antalet inskrivna arbetslösa. Mest minskade arbetslösheten i gruppen i Gotlands, Jämtlands och Västerbottens län, det vill säga i de delar av Sverige där arbetslösheten totalt sett minskade mest. Svagast minskning skedde i delar av Mellansverige, allra minst i Gävleborgs, Dalarnas, Västernorrlands och Uppsala län.

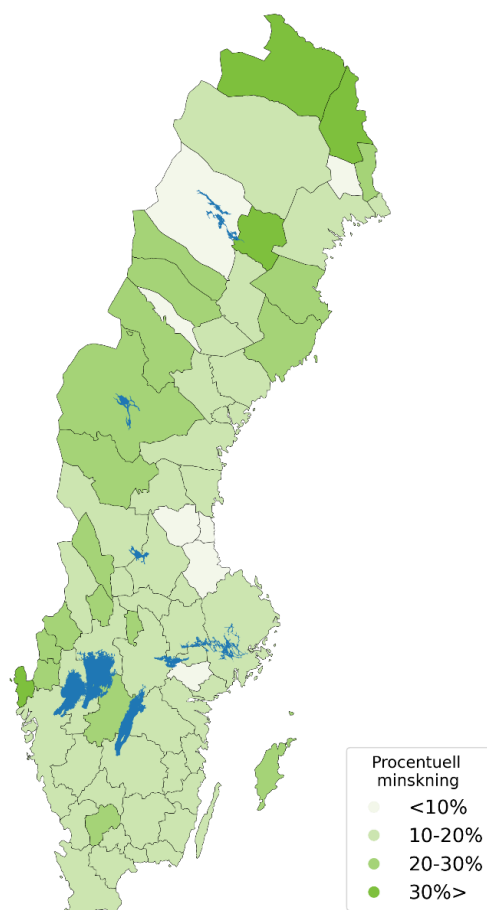
Västerbottens, Norrbottens, Gotlands och Jämtlands län, de fyra län där den relativa arbetslöshetsnivån är som lägst, är också de län som har den lägsta andelen personer med svag konkurrensförmåga bland de inskrivna arbetslösa. På motsvarande vis har Södermanlands län både den högsta relativa arbetslöshetsnivån och den högsta andelen personer med svag konkurrensförmåga bland de inskrivna arbetslösa. Det indikerar att de skillnaderna mellan länen sannolikt kvarstår även över tid. Kronobergs, Västmanlands och Jönköpings län har en hög andel inskrivna med svag

konkurrensförmåga. Eftersom antalet inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga har minskat mindre procentuellt sett än det totala antalet arbetslösa har andelen inskrivna med svag konkurrensförmåga stigit i samtliga län under det senaste året.

Lokala arbetsmarknadsregioner

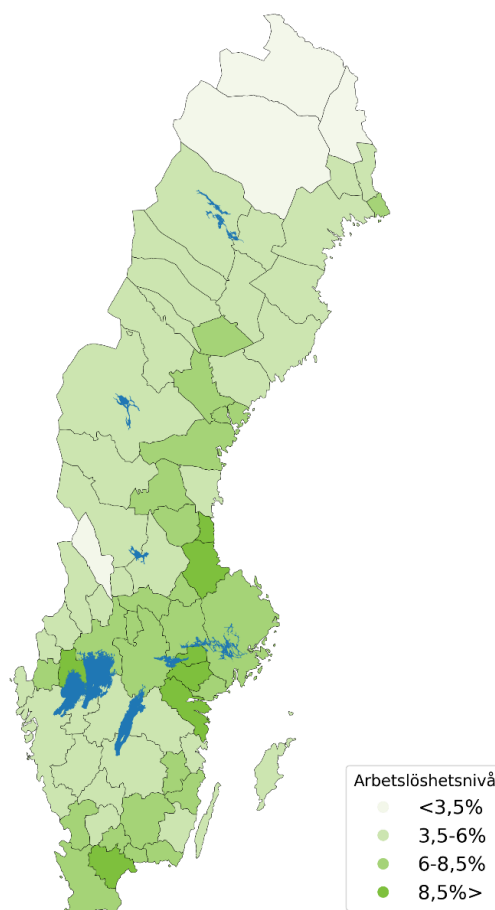
Som ett komplement till län kan lokala arbetsmarknadsregioner (LA-regioner)¹⁴ användas för att analysera regional utveckling, eftersom kommunerna inom länen inte alltid tillhör samma arbetsmarknadsregion. Skillnaderna i utvecklingen mellan LA-regionerna visar att situationen på arbetsmarknaden kan se mycket olika ut även inom ett län.

**Antal inskrivna arbetslösa,
16-64 år, LA-regioner,
Kvartal 3 2021 - kvartal 3 2022**

Källa: Arbetsförmedlingen

**Relativ arbetslöshetsnivå,
16-64 år, LA-regioner,
Kvartal 3 2022**

Källa: Arbetsförmedlingen

¹⁴ Lokala arbetsmarknadsregioner fastställs av SCB och baseras på pendlarmönster (enligt RAMS). Syftet med lokala arbetsmarknader är att kunna beskriva arbetsmarknadens funktionssätt för geografiska områden som är relativt oberoende av omvärlden med avseende på utbud och efterfrågan av arbetskraft.

Bland de fem lokala arbetsmarknadsregioner där arbetslösheten minskade mest mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022 återfinns fyra i Sveriges nordligaste delar. I LA-regionerna Pajala, Arvidsjaur, Kiruna och Skellefteå minskade antalet inskrivna arbetslösa med mellan 29 och 34 procent under perioden, en utveckling som ligger i linje med minskningen på länsnivå, där arbetslösheten minskade mest i bland annat Norrbottens och Västerbottens län. Den LA-region där antalet inskrivna arbetslösa minskade mest är dock Strömstad, en region vid den norska gränsen med en stor gränshandel. Strömstad drabbades av en kraftigt ökad arbetslöshet under coronapandemin till följd av återkommande och omfattande gränshinder. Under det senaste året har restriktioner kopplade till pandemin slopats, och gränshandeln har återigen ökat, vilket gett en positiv effekt på återhämtningen av arbetsmarknaden.

I sju LA-regioner har antalet inskrivna arbetslösa minskat med mindre än tio procent mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022. Av dessa ligger Bollnäs-Ovanåker, Katrineholm-Flen, Gävle och Söderhamn i de mellersta delarna av Sverige, ett område där arbetslösheten även på länsnivå minskat i lägre takt än riksgenomsnittet. Tre av LA-regionerna, Dorotea, Överkalix och Arjeplog, ligger i Sveriges norra delar och har små minskningar i antalet inskrivna arbetslösa trots att regionen i stort har haft en positiv utveckling under det senaste året. De relativa arbetslöshetsnivåerna är dock under riksgenomsnittet i alla tre LA-regionerna.

LA-regionerna i landets storstadsområden står för en stor andel av den totala arbetsmarknaden, och har därför av naturliga skäl haft en utveckling relativt nära riksgenomsnittet under det senaste året. I Stockholm-Solna minskade antalet inskrivna arbetslösa med 16 procent mellan det tredje kvartalet 2021 och samma period 2022, vilket är samma procentsats som i riket i stort. I LA-regionen Göteborg minskade arbetslösheten med 20 procent under perioden, alltså något mer än riksgenomsnittet. I Malmö-Lund var minskningen 14 procent. Malmö-Lund har också den högsta arbetslöshetsnivån bland storstadsområdena, 8,4 procent under det tredje kvartalet 2022. Den relativa arbetslöshetsnivån i Stockholm-Solna var 6,4 procent, vilket kan jämföras med riksgenomsnittet 6,6. I Göteborg var motsvarande siffra 5,8 procent.

Norrbotten och Västerbotten är den del av landet där LA-regionerna med lägst relativ arbetslöshetsnivå återfinns. I LA-regionen Kiruna var arbetslöshetsnivån 2,6 procent under det tredje kvartalet 2022, men även i Gällivare, Pajala och Skellefteå var arbetslöshetsnivån bland landets lägsta. LA-regionen Malung-Sälen hade landets fjärde lägsta arbetslöshetsnivå trots att Dalarnas län totalt sett har en högre arbetslöshetsnivå än Norrbotten och Västerbottens län.

De fem LA-regionerna där arbetslöshetsnivån var som högst under det tredje kvartalet 2022 ligger alla i mellersta Sverige. Högst var arbetslöshetsnivån i Eskilstuna, 11,8 procent, följt av Söderhamn, Katrineholm-Flen, Gävle och Säffle-Åmål.

Arbetslösheten ökar nästa år

Under 2022 har arbetsmarknaden varit stark och antalet inskrivna arbetslösa har minskat, men utsikten de närmsta åren präglas av en stor osäkerhet och Sverige väntas gå in i en lågkonjunktur. Till följd av detta bedömer Arbetsförmedlingen att arbetslösheten ökar något under perioden 2022–2024, men nivåerna väntas vara klart lägre än de var under år 2021. År 2024 väntas Västerbottens län ha den lägsta arbetslöshetsnivån, följt av Jämtlands, Gotlands och Norrbottens län. De högsta nivåerna väntas i Södermanlands, Gävleborgs, Skåne och Västmanlands län.

Fler inskrivna arbetslösa 2024 än 2022 i nästan hela landet

Arbetsmarknaden har varit mycket stark under 2021 och 2022, men det osäkra ekonomiska läget och den kommande lågkonjunkturen gör att de närmsta två åren ser dystrare ut. Under hösten har antalet inskrivna arbetslösa fortsatt att minska, men i en långsam takt. I de säsongsrensade siffrorna har det i stället skett en viss ökning av antalet inskrivna arbetslösa under hösten, vilket indikerar en vändning på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingen bedömer att antalet inskrivna arbetslösa kommer att öka i alla län bortsett från Norrbottens län under prognosperioden. Den högsta nivån väntas i början av 2024. Ökningen väntas dock bli betydligt mindre än den var under inledningen av pandemin. Den framtida utvecklingen är mycket osäker som följd av de unika utmaningarna världsekonomin står inför, vilket avgör hur den svenska ekonomin och arbetsmarknaden klarar sig.

Stockholms län väntas ha den största procentuella ökningen av antalet inskrivna arbetslösa. De höga räntorna drabbar hushåll i länet hårt, vilket leder till en minskad köpkraft hos konsumenterna och kommer att ha en stor påverkan på den privata tjänstesektorn som dessutom är den största branschen i länet. Arbetslösheten i Stockholm ökade mycket under pandemins inledning och återhämtningen var förhållandevis svag.

Många län i södra Sverige väntas drabbas hårt av lågkonjunkturen, som en följd av de höga elpriserna i elområdena SE3 och SE4 som påverkar företagen både direkt och indirekt genom konsumenternas lägre köpkraft. Elintensiv industri och tillverkare av sällanköpsvaror väntas drabbas extra mycket. Ökningen av antalet arbetslösa bedöms, näst efter Stockholm, vara allra störst i Kronobergs län, följt av Skåne, Östergötlands och Gotlands län. Kalmar, Blekinge, Uppsala och Jönköpings län väntas ha en ökning av antalet inskrivna arbetslösa på sex procent mellan helåren 2022 och 2024, vilket är en utveckling som ligger i linje med den genomsnittliga ökningen.

Även Västra Götalands län väntas ha en ökning i nivå med rikets ökning mellan helåren 2022 och 2024. I länet är industrin utsatt för höga elpriser då man tillhör elområde SE3. Samtidigt är hushållen högt belånade i Göteborgsområdet, vilket gör att konsumtionsviljan sannolikt minskar och drabbar företagen. Under 2022 har länet haft en god utveckling på arbetsmarknaden, vilket gjort att antalet inskrivna

arbetslösa i slutet av 2022 är lägre än vid inledningen av året men att helårsnittet är relativt högt. Hallands län som också ligger i södra Sverige bedöms klara sig något bättre, där ökningen väntas vara strax under riksgenomsnittet. Hallands arbetsmarknad är nära kopplad till Västra Götalands och har haft en god utveckling det senaste året.

Södermanlands, Dalarnas, Örebro, Gävleborgs, Västernorrlands, Värmlands och Västmanlands län bedöms ha en utveckling som är något bättre än riksgenomsnittet, där antalet inskrivna arbetslösa ökar men i en lägre omfattning. Länen ligger i Mellansverige och har, med undantag för Dalarna och Värmland, arbetslöshetsnivåer över riksgenomsnittet. Västernorrlands län, små delar av Dalarnas län och stora delar av Gävleborgs län tillhör elområde SE2, men i övrigt tillhör de här länen SE3.

Antal inskrivna arbetslösa, 16–64 år, helårsgenomsnitt, 2020–2024

Län	2020	2021	P2022	P2023	P2024	Förändring procent 2022–2024
Norrbottnen	8 300	7 300	5 900	5 900	5 900	0%
Västerbotten	8 700	7 600	5 900	5 900	5 900	1%
Jämtland	4 600	3 900	3 000	3 100	3 100	1%
Västmanland	13 800	13 400	11 100	11 400	11 500	3%
Värmland	11 200	10 400	8 700	9 000	9 000	4%
Västernorrland	10 800	9 800	8 300	8 500	8 600	4%
Gävleborg	14 800	13 700	12 300	12 700	12 700	4%
Örebro	13 300	12 400	10 500	10 900	10 900	4%
Dalarna	10 000	9 400	8 100	8 300	8 400	4%
Södermanland	15 700	14 800	13 000	13 300	13 600	5%
Halland	11 300	10 200	8 400	8 600	8 800	5%
Jönköping	13 400	11 800	9 800	10 200	10 300	6%
Västra Götaland	69 500	64 700	51 700	53 800	54 800	6%
Uppsala	13 700	13 700	12 100	12 500	12 800	6%
Blekinge	7 900	7 000	5 900	6 100	6 200	6%
Kalmar	9 500	8 300	7 000	7 200	7 400	6%
Gotland	1 900	1 700	1 300	1 300	1 400	7%
Östergötland	20 200	18 500	16 100	16 800	17 200	7%
Skåne	70 600	66 600	57 200	59 800	61 300	7%
Kronoberg	9 200	8 400	7 100	7 500	7 600	8%
Stockholm	98 900	95 600	79 800	83 900	86 000	8%
Riket	437 000	409 000	343 000	357 000	363 000	6%

Källa: Arbetsförmedlingen

Trots den kommande lågkonjunkturen är bedömningen att Norrbottens län inte får någon ökning av inskrivna arbetslösa, medan Jämtland och Västerbotten kommer att ha ökning på bara en procent. Den upplevda bristen på arbetskraft med rätt

kompetens var fortfarande mycket utbredd i höstens enkätundersökning samtidigt som efterfrågeförväntningarna var på höga nivåer. Det investeras mycket i de gröna industrierna och företagen möter lägre elpriser än i södra Sverige. När det är svårt för företagen att hitta efterfrågad kompetens är det troligt att de väljer att behålla den personal de har och därför kommer sannolikt uppsägningarna att bli färre i de här länen.

Lägst arbetslöshetsnivå i norra Sverige

Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten som andel av den registerbaserade arbetskraften under 2024 kommer att vara 6,9 procent i genomsnitt, vilket är något högre än under 2022 då samma siffra beräknas vara 6,8 procent. Helårsgenomsnittet under 2022 påverkas av de höga nivåerna under början av året. Arbetslöshetsnivån var 6,6 procent i november 2022.

Relativ arbetslöshet, 16–64 år, 2020–2024, årsgenomsnitt

Län	2020	2021	P2022	P2023	P2024
Västerbotten	6,4%	5,7%	4,5%	4,4%	4,4%
Jämtland	7,2%	6,2%	4,9%	4,8%	4,8%
Gotland	6,7%	6,0%	4,7%	4,7%	4,8%
Norrbottn	6,7%	6,0%	4,9%	4,8%	4,8%
Halland	6,8%	6,2%	5,1%	5,1%	5,2%
Jönköping	7,3%	6,5%	5,5%	5,6%	5,6%
Västra Götaland	7,9%	7,4%	6,1%	6,1%	6,2%
Dalarna	7,4%	6,9%	6,1%	6,2%	6,2%
Kalmar	8,1%	7,2%	6,1%	6,3%	6,4%
Uppsala	7,3%	7,1%	6,3%	6,4%	6,4%
Stockholm	7,9%	7,5%	6,5%	6,6%	6,6%
Värmland	8,4%	7,8%	6,7%	6,8%	6,8%
Örebro	8,9%	8,3%	7,2%	7,3%	7,3%
Östergötland	8,8%	8,1%	7,1%	7,3%	7,3%
Västernorrland	9,0%	8,2%	7,2%	7,3%	7,4%
Kronoberg	9,2%	8,5%	7,3%	7,5%	7,6%
Blekinge	10,3%	9,3%	7,9%	8,1%	8,2%
Västmanland	10,2%	9,8%	8,4%	8,4%	8,4%
Skåne	10,7%	10,0%	8,7%	8,8%	8,9%
Gävleborg	10,6%	9,9%	9,0%	9,2%	9,2%
Södermanland	11,1%	10,4%	9,3%	9,3%	9,3%
Riket	8,5%	7,9%	6,8%	6,9%	6,9%

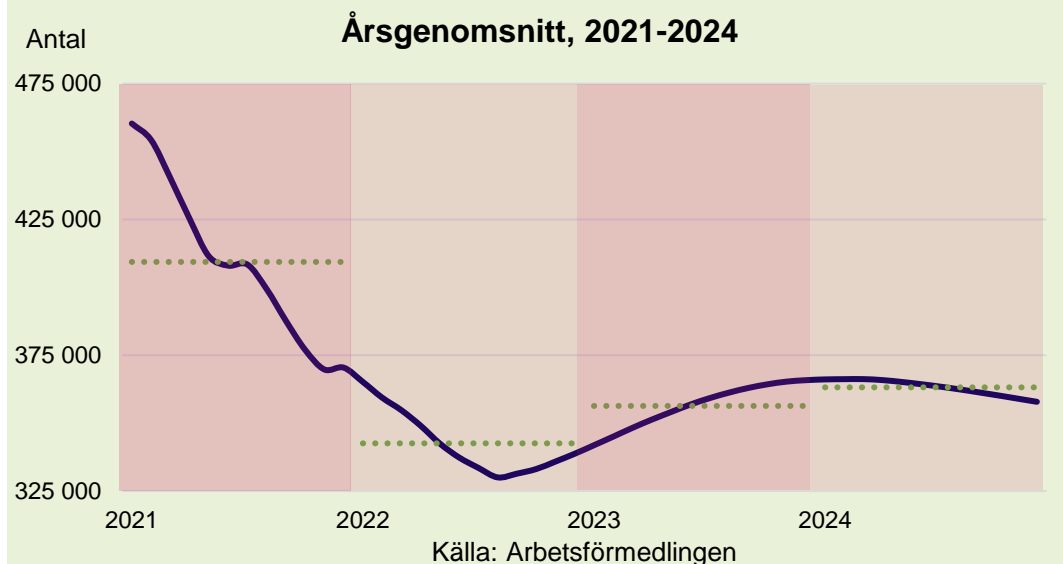
Källa: Arbetsförmedlingen

Arbetslösheten bedöms fortfarande vara låg i de tre nordligaste länen under 2024, där Västerbottens län hamnar på 4,4 procent vilket är allra lägst. Gotlands och Hallands län hör också till länen med låg arbetslöshetsnivå. Södermanland bedöms

ha den högsta nivån år 2024, följt av Gävleborgs och Skåne län. De tre länen har alla haft hög arbetslöshet under lång tid. Den största ökningen av arbetslöshetsnivån i procentenheter bedöms ske i Blekinge och Kronobergs län, där arbetslöshetsnivån väntas öka med 0,3 procentenheter. I Västerbotten, Norrbotten och Jämtland väntas arbetslöshetsnivån mellan helåren 2022 och 2024 sjunka med 0,1 procentenhet.

Högre årsgenomsnitt 2024 trots minskande arbetslöshet

När antalet arbetslösa presenteras som årsgenomsnitt blir det enklare att jämföra utvecklingen över tid. Däremot fångar inte årsgenomsnitt när det sker vändningar inom ett och samma år. Arbetsförmedlingen bedömer att arbetslösheten ökar under 2023 och inledningen av 2024, men att den därefter börjar sjunka tillbaka. Årsgenomsnittet, som visas i de streckade gröna linjerna i diagrammet nedan, väntas dock bli högre under 2024 än 2023 trots de olika trenderna under åren eftersom 2023 inleds med relativt låga arbetslöshetssiffror.

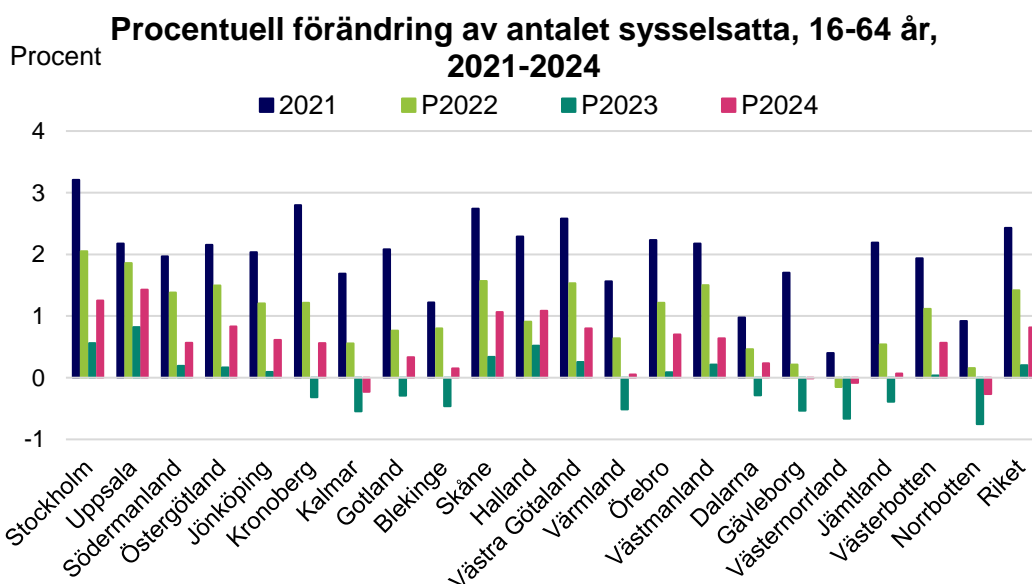

Sysselsättningstillväxten dämpas

2021 och 2022 har präglats av en stark sysselsättningstillväxt, men under 2023 väntas denna utveckling stanna av. Prognosen präglas av en stor osäkerhet, och sysselsättningsökningen bedöms bli svag under 2023 till följd av det ekonomiska läget. I flera län med minskande befolkning väntas sysselsättningsminskningar under året. De senaste årens växande förvärvsintensitet väntas minska något under 2023. I slutet av prognosperioden bedöms dock sysselsättningen återigen att stiga på bred front, om än inte i samma takt som förut.

Svag sysselsättningsutveckling under 2023 efter starkt 2022

Den starka arbetsmarknaden har lett till ett ökat antal sysselsatta under 2021, en utveckling som bedöms ha fortsatt under 2022. Samtidigt har en allt mer utbredd brist på arbetskraft med rätt kompetens dämpat sysselsättningstillväxten¹⁵, som framför allt under 2022 haft potential att vara än högre. Det ekonomiska läget gör prognoserna osäkra, men Arbetsförmedlingen bedömer att tillväxten stannar av under 2023, men börjar tillta igen under 2024. Sysselsättningstillväxten bedöms dock bli svagare under 2024 än den varit under både 2021 och 2022.

Källa: Arbetsförmedlingen, SCB (RAMS)

Befolkningsutvecklingen är en av de starkaste drivkrafterna bakom sysselsättnings utveckling. I storstads-län och närliggande län såsom Stockholm, Västra Götaland, Skåne, Halland och Uppsala län bidrar en positiv befolkningsutveckling i arbetsaktiv ålder under prognosperioden¹⁶ till en högre sysselsättningstillväxt. I bland annat Norrbotten, Kalmar, Västernorrland, Värmland och Jämtlands län dämpas sysselsättningstillväxten av en minskad befolkning i arbetsaktiv ålder.

¹⁵ Med sysselsättning avses i detta fall antal förvärvsarbetande dagbefolkning enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (SCB, RAMS).

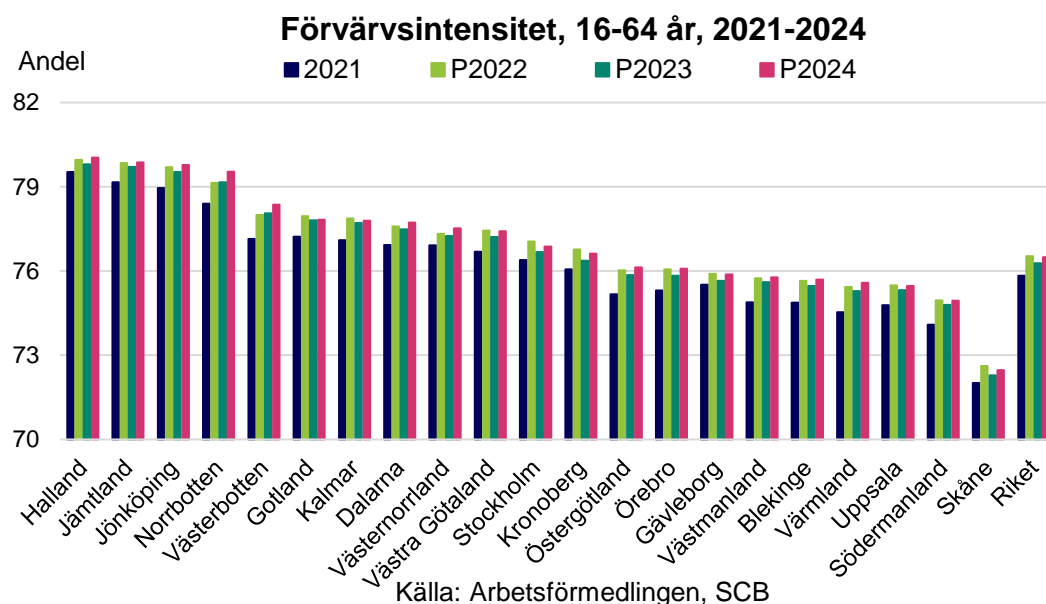
¹⁶ Källa: SCB, befolkningsframskrivning.

Förvärvsintensiteten slutar att öka under 2023

Eftersom sysselsättningen drivs av befolkningsutveckling och befolkningen i arbetsaktiv ålder väntas öka i vissa län men minska i andra är det svårt att använda antalet sysselsatta personer som ett jämförbart mått på utvecklingen på länens arbetsmarknader. En mer jämförbar bild av utvecklingen är i stället förvärvsintensitet, det vill säga hur stor andel av befolkningen i åldern 16-64 år som är förvärvsarbetande. Under 2020 präglades arbetsmarknaden som mest av pandemin, och förvärvsintensiteten minskade. Efter de starka åren 2021 och 2022 bedöms förvärvsintensiteten återigen minska under 2023. Under 2024 väntas förvärvsintensiteten återigen stiga, men osäkerheten i bedömningarna är stor med tanke på det rådande ekonomiska läget.

Under 2021 och 2022 har arbetsmarknaden varit stark, och förvärvsintensiteten har stigit i samtliga län. I de flesta län nådde förvärvsintensiteten redan under 2021 en högre nivå än före pandemin, medan det för Uppsala, Västmanland och Stockholms län dröjde till 2022 innan förvärvsintensiteten överstiger 2019 års nivå. I de flesta län är 2022 års förvärvsintensitet på rekordnivåer.

Förvärvsintensiteten väntas under 2024 närma sig 2022 års nivåer i en stor majoritet av länen. Arbetsförmedlingen gör dock bedömningen att den kan vara något högre under 2024 än 2022 i främst Västerbotten och Norrbotten, två län som präglas av stora investeringar i den gröna ekonomin. Högst förvärvsintensitet under 2024 väntas i Halland, Jämtland och Jönköping, medan Skåne, Södermanland och Uppsala bedöms ha den lägsta förvärvsintensiteten. Skånes förvärvsintensitet påverkas dock till viss del av att öresundspendlare inte räknas med i statistiken.¹⁷

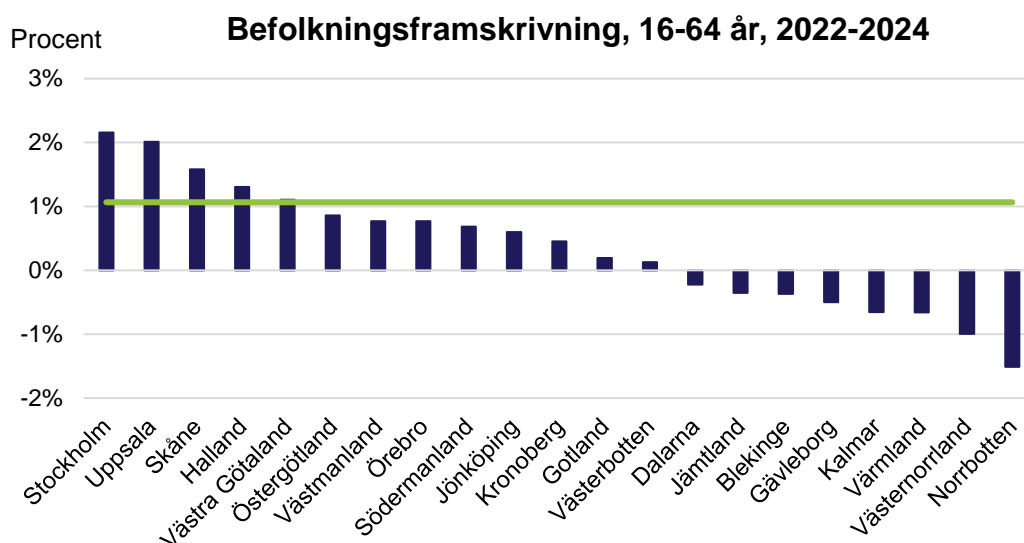
¹⁷ SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik (RAMS) anger förvärvsarbetande i Sverige. Därmed räknas de som arbetar i ett annat land inte som förvärvsarbetande i statistiken. Detta påverkar gränsregioner mer, eftersom en högre andel i dessa områden arbetar utanför rikets gränser.

Länens demografi och arbetsmarknad

Befolkningen i arbetsaktiv ålder väntas öka i riket, men ökningen är främst koncentrerad till storstadslänen och angränsade län. I åtta av länen väntas i stället en minskning, vilket kan innebära en större utmaning med kompetensförsörjningen i en situation där bristproblematiken redan är utbredd. Den största minskningen väntas i Norrbotten, där det framöver väntas stora investeringar i industrin vilket kommer att kräva mer arbetskraft.

Storstadslänen växer snabbast

Mellan sista december 2022 och 2024 väntas befolkningen i arbetsaktiv ålder (16-64 år) öka med 1,1 procent i riket. Befolkningen totalt väntas under samma period också att öka med 1,1 procent. I åtta av de 21 länen väntas en minskning av befolkningen i arbetsaktiv ålder ske. Med undantag för Västerbottens län, som har en liten förväntad ökning om 0,1 procent, så väntas den arbetsaktiva befolkningen i alla norrlandslän minska till 2024. De län som har den största befolkningsökning i arbetsaktiv ålder är storstadslänen samt de angränsande länen Uppsala och Halland.

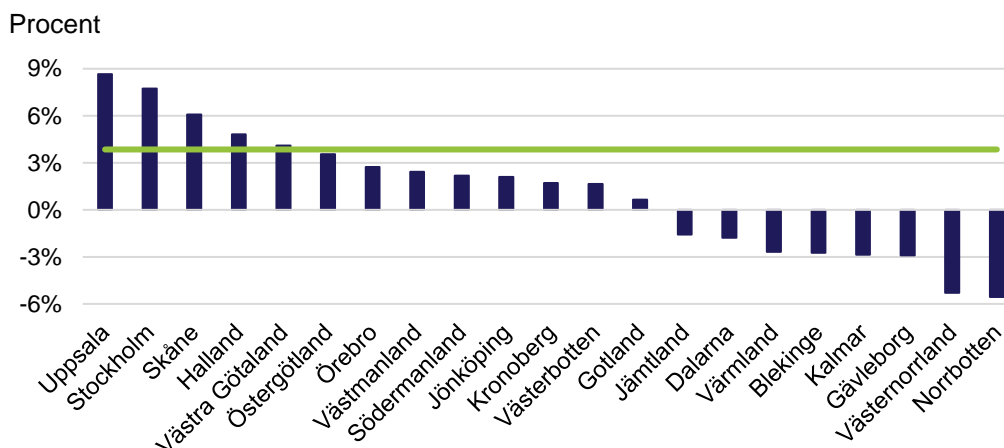

Källa: SCB

Fram till år 2032 väntas befolkningen växa runt storstäderna men minska i regioner som redan idag är mer glesbefolkade. Den allra största minskningen väntas ske i Norrbottens län, där företagen redan idag har stora problem med att hitta personal med rätt kompetens och där arbetslösheten är låg. Både i Norrbotten och Västerbotten görs stora gröna industrisatsningar, vilket lett till att det gjorts flertalet kampanjer som försök att locka arbetskraft. I Västerbotten väntas en liten ökning av befolkningen i arbetsaktiv ålder, men inte i en nivå som motsvarar efterfrågan på arbetskraft. För att tillgodose de stora rekryteringsbehov som finns och de sysselsättningsökningar som planeras krävs att länen överträffar befolkningsframskrivningarna. I riket väntas ökningen vara 3,9 procent i arbetsför

ålder och 4,7 procent i hela befolkningen, vilket innebär att det 2032 förväntas vara en högre andel som inte är i arbetsaktiv ålder jämfört med 2022.

Befolkningsutveckling, 16-64 år, 2022-2032

Källa: SCB

Regionala skillnader i befolkningssammansättning

Den växande delen av befolkningen som inte är i arbetsför ålder skapar utmaningar, då en större andel kan komma att behöva vård och omsorg, medan en lägre andel av befolkningen kan arbeta. Gruppen med personer över 65 år är den som ökar mest. Sammansättningen ser olika ut runtom i landet, där befolkningen i landsbygdskommuner generellt är äldre. De skillnaderna väntas dessutom öka de närmaste åren.

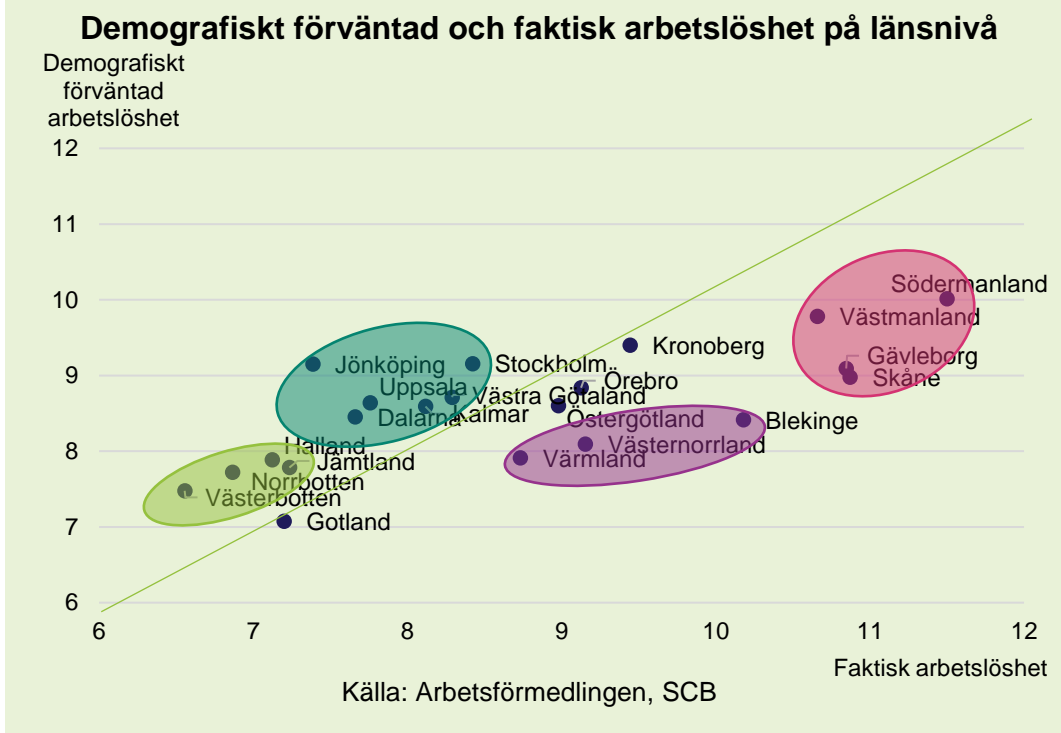
Demografins påverkan på länens arbetslöshetsnivå

Andelen inskrivna arbetslösa skiljer sig mycket åt mellan länen, vilket kan bero på en rad olika faktorer. I en kommande rapport från Arbetsförmedlingen studeras demografiska faktorer påverkan på arbetslöshetsnivån. Baserat på hur arbetslösheten ser ut i olika demografiska grupper¹⁸ och hur stor del av befolkningen i länen som tillhör respektive grupp har en *demografiskt förväntad arbetslöshet* räknats fram för varje län som sedan jämförts mot den *faktiska arbetslöshetsnivån*.

Resultaten visar att län med en hög förväntad arbetslöshet i stor utsträckning också har en hög faktisk arbetslöshet, men det går även att se att demografien inte är den enda viktiga faktorn då vissa län avviker från mönstret. De fyra län som har den högsta arbetslöshetsnivån var Södermanland, Skåne, Gävleborg och Västmanland (röd ellips i diagrammet nedan). De har alla en hög förväntad arbetslöshet på grund av deras demografiska förutsättningar, men har en ännu högre faktisk arbetslöshet som tyder på att det finns fler försvårande omständigheter. Det motsatta gäller länen Västerbotten, Norrbotten, Jämtland och Halland som visserligen har en fördelaktig

¹⁸ De demografiska grupperna har baserats på variablerna kön, ålder, födelse-region, utbildningsnivå och tid i Sverige baserat på senaste invandringsår.

demografi¹⁹, men har en ännu lägre arbetslöshetsnivå än förväntat (grön ellips). I den turkosa respektive lila ellipsen återfinns län med en förväntad arbetslöshet nära riksgenomsnittet, men med en lägre respektive högre arbetslöshet än förväntat enligt modellen.²⁰

Branschsammanställning på länens arbetsmarknad

Hur ett läns arbetsmarknad utvecklas beror i stor utsträckning på vilka branscher de förvärvsarbetande är verksamma inom. Branscherna är känsliga för olika typer av utmaningar. Exempelvis drabbas stora delar av den privata tjänstesektorn när hushållen måste prioritera bort konsumtion som inte är nödvändig då köpkraften minskar, medan industrin drabbas av en minskad efterfrågan från omvärlden och i södra Sverige även av de höga elpriserna. Den höjda räntan påverkar byggbranschen då färre väntas vilja investera i en tid då bostadspriserna faller. Inom den offentliga tjänstesektorn görs investeringar exempelvis för att anställa fler poliser och militärer vilket talar för att branschen inte drabbas av lågkonjunkturen i samma utsträckning.

I Stockholm arbetar 59 procent av den förvärvsarbetande dagbefolkningen²¹ inom privat tjänstesektor, det är det län som har den högsta andelen i branschen. Därefter

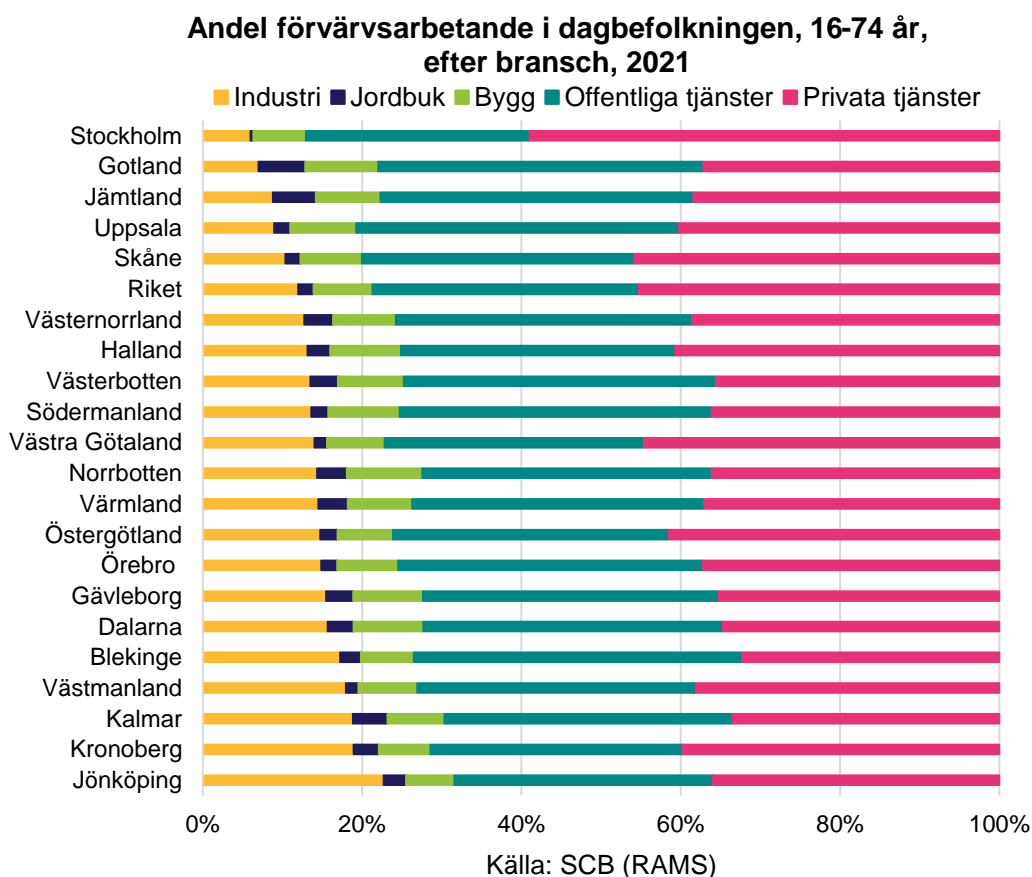
¹⁹ Men fördelaktig demografi avses att befolkningen i genomsnitt tillhör demografiska grupper som har lägre andel arbetslösa på riksnivå.

²⁰ Populationen i rapporten är de som år 2020 var 16–64 år och ingick i arbetskraften, det vill säga var förvärvsarbetande enligt RAMS (Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik) eller inskrivna arbetslösa i november. Den senast tillgängliga versionen av RAMS är från 2020 och därför är perioden som undersöks november 2020.

²¹ Dagbefolkningen i ett län är de som förvärvsarbetar på ett arbetsställe i länet. Förvärvsarbetande nattbefolkning i ett län avser de som bor i länet och som klassas som förvärvsarbetande, oavsett vart deras arbetsställe är beläget.

följer Skåne och Västra Götaland med 46 respektive 45 procent. Även Östergötland, Halland och Uppsala har andelar på över 40 procent. Lägst andel inom branschen har länen Blekinge, Kalmar och Dalarna där andelen var 32, 34 respektive 35 procent. Privata tjänster är den största branschen på riksnivå, följt av offentliga tjänster. I flertalet län är offentliga tjänster den största branschen. Högst andel inom offentliga tjänster har Blekinge, Gotland och Uppsala som alla har en andel som är strax över 40 procent. Stockholm har den lägsta andelen, 28 procent.

I Jönköping arbetar 23 procent inom industribranschen, vilket är den högsta siffran i riket. Även Kronoberg, Kalmar och Västmanland har 18 procent eller mer av sina förvärvsarbetande i branschen. I riket är det 12 procent som arbetar inom industrin och i Stockholm, där siffran är lägst, är det 6 procent. Byggbranschen är en förhållandevis liten bransch i riket och nivån på andelen är ganska jämn mellan länen. Den högsta andelen, 10 procent, finns i Norrbotten medan den lägsta andelen, 6 procent, finns i Jönköping.²²

²² Se bilaga 1 för andelarna per län i klartext. I uträkningarna har personer som förvärvsarbetar inom en okänd bransch exkluderats, vilket omfattar runt 62 000 personer på riksnivå.

Utmaningar på arbetsmarknaden

Svensk ekonomi bedöms gå in i en lågkonjunktur under 2023 med ökande arbetslöshet som följd. De som redan tidigare hade svårt att etablera sig på arbetsmarknaden får det svårare och långtidsarbetslösheten väntas öka. I en del län är långtidsarbetslösheten fortfarande högre än innan pandemin och där väntas problematiken bli än mer utmanande. Trots att arbetslösheten bedöms stiga nästa år väntas samtidigt bristen på kompetens vara fortsatt hög, allra tydligast syns bristen i norra Sverige. Utmaningarna att hantera obalanserna på arbetsmarknaden bedöms därmed bestå under prognosperioden.

Antal arbetslösa ökar och fler befaras bli långtidsarbetslösa

Antalet långtidsarbetslösa, personer som varit utan arbete i mer än tolv månader nådde sin högsta nivå (cirka 190 000 personer) under sommaren 2021. Därefter har långtidsarbetslösheten i riket minskat under återhämtningen efter pandemin. I takt med att arbetslösheten väntas öka under nästa år, bedöms även antalet långtidsarbetslösa stiga på nytt. I november 2022 uppgick antalet långtidsarbetslösa till knappt 150 000 personer. Nästan 85 procent av dessa bedöms ha en svagare ställning på arbetsmarknaden. Samtidigt uppgick antalet arbetslösa som varit utan arbete i mer än 24 månader till nästan 92 000 personer i november 2022, vilka inte heller har minskat i lika stor utsträckning som övriga under återhämtningen efter pandemin. Antalet inskrivna med längre tider i arbetslöshet bedöms öka i slutet av prognosperioden, som sträcker sig till och med 2024, och riskerar därmed att bidra till en högre strukturarbetslöshet.

I riket i stort är antalet långtidsarbetslösa återigen på samma nivåer som före pandemin, men i flera län såsom Uppsala, Stockholm och Dalarna är långtidsarbetslösheten fortsatt högre än före pandemin. Gruppen som varit utan arbete i 24 månader eller mer är större nu än före pandemin i tio av länen, där de flesta ligger i Mellansverige. I de här länen kan problematiken med långtidsarbetslöshet bli extra utmanande när nu konjunkturen vänder, och långtidsarbetslösheten riskerar i en högre utsträckning att bita sig fast på högre nivåer. I län som Södermanland, Kronoberg, Västmanland och Blekinge, där arbetslösheten är högre än riksgenomsnittet samtidigt som andelen inskrivna arbetslösa med svagare ställning på arbetsmarknaden också är bland de högsta i landet, finns också en förhöjd risk för en högre strukturarbetslöshet.

Då konjunkturen bedöms försvagas tydligt framöver, är det centralt att rikta insatser mot personer som riskerar att hamna i långtidsarbetslöshet men även att jobba målinriktat med de som redan hamnat i långtidsarbetslöshet. För att motverka ett ökat inflöde i långtidsarbetslöshet handlar det i stor uträkning om att sätta in rätt insats i rätt tid. Därför är det viktigt att Arbetsförmedlingen ges förutsättningar för att ha beredskap för en sämre utveckling och större ökning av antalet arbetslösa än vad som bedöms i denna prognos. Samtidigt behöver fler långtidsarbetslösa ta del av utbildningsinsatser för att öka sina chanser att etablera sig på arbetsmarknaden på sikt.

Trots att arbetslösheten bedöms öka består bristen på kompetens

Efterfrågan på arbetskraft ökade markant under återhämtningen efter pandemin. Arbetsförmedlingens enkätundersökning visar att svårigheterna att rekrytera rätt kompetens har varit stora under det senaste året. När nu ekonomin går mot lågkonjunktur med ökande arbetslöshet bedöms ändå svårigheterna att rekrytera rätt kompetens att bestå under prognosperioden. Detta beroende på de tydliga obalanser som har funnits på den svenska arbetsmarknaden under lång tid. Den stora bristen på kompetens medför att arbetsgivarna i större utsträckning värnar om att behålla sin personal även vid en konjunkturavmattning, vilket kan bidra till att uppgången av arbetslösheten bromsas. Bristituationen syns i hela landet, men allra tydligast i landets norra delar. Andelen arbetsgivare som uppgav att de upplevt brist på arbetskraft med rätt kompetens var allra högst i Västerbottens län, som väntas ha en ökning i den arbetsaktiva befolkningen som inte motsvarar behoven framöver. I länet kan bristproblematiken förvärras de kommande åren, då det finns hög efterfrågan i samband med de gröna industrisatsningarna. Även i Norrbotten är arbetslösheten låg samtidigt som det görs stora investeringar, dessutom förväntas befolkningen i arbetsaktiv ålder minska. För att undvika en situation där satsningarna inte kan genomföras på grund av arbetskraftsbrist kan det för de här länen krävas arbetskraft från andra delar av landet eller utrikes arbetskraft.

Även i län som har en högre arbetslöshetsnivå var det en hög andel som angav att de har upplevt brist, vilket visar på att det finns en matchningsproblematik där arbetsgivarna inte lyckas hitta sökande med rätt kompetens. Kompetenskraven har förändrats i takt med strukturomvandlingen och en alltmer avancerad arbetsmarknad ställer högre krav på arbetskraftens kompetenser. Det blir centralt att underlätta samt att motivera och vägleda fler till utbildning som leder till arbete. Mer flexibla möjligheter för utbildning, omställning och kompetensutveckling är därför nödvändiga. Det nya omställningsstudiestödet är en möjlighet för personer som behöver komplettera sin kompetens för att stärka sin långsiktiga konkurrensförmåga på arbetsmarknaden.

En stor utmaning för Arbetsförmedlingen och kommunerna framöver blir att öka antalet arbetslösa som påbörjar reguljär utbildning. Det gäller inte minst för personer med en kort utbildningsbakgrund. En fullföljd gymnasieutbildning är fortsatt den enskilt viktigaste faktorn för att varaktigt etablera sig på svensk arbetsmarknad. Det visar sig bland annat genom att personer som saknar gymnasial utbildning är överrepresenterade bland de inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen. För andra kan det handla om att bredda sitt sökområde yrkesmässigt eller geografiskt till områden på arbetsmarknaden där utbudet inte är tillräckligt för att tillgodose efterfrågan.

Bilagor

Bilaga 1. Tabeller

Arbetslöshet, andel av den registerbaserade arbetskraften kvartal 3 2022²³

Län	Totalt 16–64 år	Kvi- nnor	Män	Unga 18–24 år	Äldre 55–64 år	Inrikes födda	Utrikes födda	Utbildning		
								Högst förgym- nasial	Gym- nasial	Efter- gym- nasial
Stockholm	6,4%	6,7%	6,1%	7,3%	7,4%	3,6%	12,8%	19,3%	6,1%	4,5%
Uppsala	6,3%	6,3%	6,3%	8,5%	5,4%	3,4%	16,6%	21,3%	5,2%	4,2%
Södermanland	9,1%	9,6%	8,7%	12,3%	7,8%	4,5%	23,9%	28,7%	6,2%	5,5%
Östergötland	6,9%	7,0%	6,9%	9,2%	6,8%	3,8%	19,9%	24,5%	5,4%	4,0%
Jönköping	5,3%	5,8%	4,9%	6,5%	4,8%	2,7%	14,7%	16,5%	3,8%	3,4%
Kronoberg	7,2%	7,8%	6,6%	9,2%	6,1%	3,5%	18,7%	23,9%	5,0%	4,8%
Kalmar	5,8%	6,1%	5,5%	8,2%	5,2%	3,5%	17,1%	18,3%	4,3%	3,8%
Gotland	4,1%	4,1%	4,1%	5,9%	4,2%	3,3%	13,2%	11,9%	3,3%	3,3%
Blekinge	7,6%	7,9%	7,4%	11,3%	7,1%	4,7%	21,9%	25,5%	6,0%	4,9%
Skåne	8,5%	8,7%	8,3%	10,2%	8,0%	4,7%	19,4%	25,9%	7,1%	5,6%
Halland	4,9%	5,1%	4,8%	5,3%	5,1%	2,8%	15,3%	15,0%	3,8%	3,7%
Västra Götaland	5,9%	6,1%	5,7%	7,1%	5,8%	3,3%	14,8%	18,9%	4,8%	3,9%
Värmland	6,4%	6,2%	6,6%	9,1%	5,5%	4,1%	20,0%	22,3%	5,2%	4,1%
Örebro	7,0%	7,1%	7,0%	8,2%	6,2%	3,7%	20,5%	25,1%	5,2%	4,1%
Västmanland	8,1%	8,7%	7,6%	10,7%	7,4%	4,4%	19,7%	27,1%	6,1%	4,6%
Dalarna	5,9%	5,8%	5,9%	7,7%	4,9%	3,3%	20,8%	21,4%	3,9%	3,5%
Gävleborg	8,8%	9,0%	8,5%	12,7%	7,4%	5,2%	26,1%	28,2%	6,3%	4,9%
Västernorrland	6,8%	6,9%	6,8%	10,2%	6,2%	4,6%	21,3%	22,7%	5,4%	4,2%
Jämtland	4,6%	4,5%	4,6%	7,6%	4,0%	3,3%	14,0%	16,4%	3,6%	3,0%
Västerbotten	4,3%	4,2%	4,4%	6,3%	3,8%	3,1%	12,3%	16,1%	3,7%	2,9%
Norrbottn	4,5%	4,5%	4,6%	5,9%	4,4%	3,5%	11,3%	15,4%	3,8%	3,0%
Riket	6,6%	6,8%	6,4%	8,3%	6,4%	3,7%	16,2%	21,4%	5,4%	4,4%

Källa: Arbetsförmedlingen

²³ Under perioden juli-oktober 2022 finns det vissa brister i uppgifterna om födelseland i månads- och veckostatistiken. Det påverkar fördelningen av inrikes respektive utrikes födda i statistiken och innebär att antalet utrikesfödda är något för lågt och inrikes födda är något för högt under dessa månader.

Andel av totalt antal arbetslösa 16–64 år efter tid utan arbete, kvartal 3 2021 och 2022

Län	2021, kvartal 3			2022, kvartal 3		
	0–12 mån	12–24 mån	24 mån+	0–12 mån	12–24 mån	24 mån+
Stockholm	54%	25%	21%	53%	19%	28%
Uppsala	56%	24%	20%	54%	19%	26%
Södermanland	49%	22%	29%	48%	19%	33%
Östergötland	49%	21%	30%	51%	18%	32%
Jönköping	53%	22%	25%	58%	17%	25%
Kronoberg	46%	23%	31%	47%	19%	34%
Kalmar	52%	21%	27%	54%	17%	29%
Gotland	58%	23%	19%	61%	17%	22%
Blekinge	50%	21%	29%	51%	17%	32%
Skåne	51%	23%	26%	53%	18%	28%
Halland	53%	23%	24%	55%	17%	28%
Västra Götaland	54%	23%	23%	55%	17%	28%
Värmland	55%	23%	22%	50%	21%	29%
Örebro	50%	23%	27%	51%	18%	31%
Västmanland	50%	23%	27%	51%	18%	31%
Dalarna	55%	24%	21%	53%	19%	28%
Gävleborg	52%	23%	26%	52%	18%	29%
Västernorrland	52%	21%	28%	51%	18%	31%
Jämtland	65%	20%	15%	64%	17%	19%
Västerbotten	59%	21%	20%	59%	18%	23%
Norrbottn	60%	20%	20%	59%	17%	24%
Riket	53%	23%	24%	53%	18%	29%

Källa: Arbetsförmedlingen

Andel förvärvsarbetande per bransch, sysselsatta 16–74 år, 2021

Län	Jord- och skogsbruk	Bygg	Industri	Privata tjänster	Offentliga tjänster
Stockholm	0,3%	6,6%	6,0%	59,0%	28,1%
Uppsala	2,0%	8,3%	8,9%	40,2%	40,5%
Södermanland	2,1%	9,0%	13,6%	36,1%	39,2%
Östergötland	2,2%	7,0%	14,7%	41,5%	34,6%
Jönköping	2,8%	6,1%	22,7%	35,9%	32,5%
Kronoberg	3,2%	6,5%	18,9%	39,8%	31,7%
Kalmar	4,3%	7,2%	18,8%	33,5%	36,1%
Gotland	5,9%	9,2%	7,0%	37,2%	40,8%
Blekinge	2,6%	6,6%	17,2%	32,3%	41,2%
Skåne	1,9%	7,7%	10,4%	45,8%	34,2%
Halland	2,8%	8,9%	13,1%	40,7%	34,5%
Västra Götaland	1,6%	7,2%	14,0%	44,6%	32,5%
Värmland	3,7%	8,1%	14,5%	37,1%	36,7%
Örebro	2,0%	7,6%	14,9%	37,2%	38,3%
Västmanland	1,6%	7,4%	18,0%	38,1%	35,0%
Dalarna	3,3%	8,8%	15,7%	34,7%	37,6%
Gävleborg	3,4%	8,7%	15,5%	35,2%	37,2%
Västernorrland	3,6%	7,9%	12,7%	38,6%	37,2%
Jämtland	5,4%	8,1%	8,8%	38,4%	39,3%
Västerbotten	3,5%	8,3%	13,5%	35,6%	39,2%
Norrbottnen	3,7%	9,5%	14,4%	36,1%	36,3%
Riket	1,9%	7,4%	12,0%	45,3%	33,4%

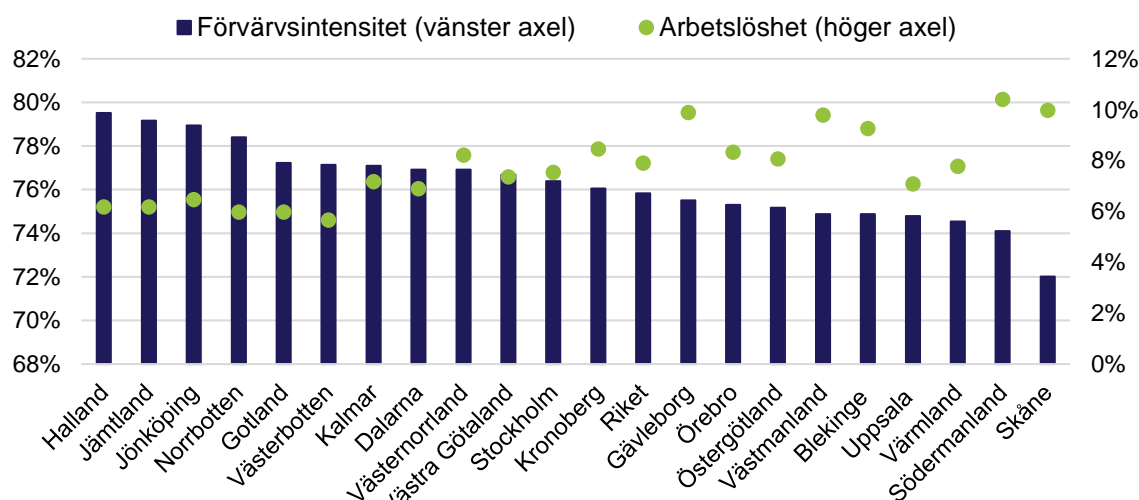
Källa: SCB (RAMS)

Arbetskraftsdeltagande och förvärvsintensitet, 16–64 år, 2020–2021

Län	Arbetskraftsdeltagande		Förvärvsintensitet	
	2020	2021	2020	2021
Stockholm	81,4%	82,5%	75,0%	76,4%
Uppsala	79,3%	80,4%	73,6%	74,8%
Södermanland	81,7%	82,6%	72,6%	74,1%
Östergötland	81,0%	81,7%	73,9%	75,2%
Jönköping	83,7%	84,4%	77,5%	78,9%
Kronoberg	82,3%	83,0%	74,7%	76,1%
Kalmar	82,4%	83,0%	75,6%	77,1%
Gotland	81,7%	82,0%	76,2%	77,2%
Blekinge	82,1%	82,5%	73,6%	74,9%
Skåne	79,0%	79,8%	70,6%	72,0%
Halland	83,8%	84,7%	78,1%	79,5%
Västra Götaland	81,5%	82,7%	75,1%	76,7%
Värmland	79,8%	80,8%	73,0%	74,5%
Örebro	81,1%	82,1%	73,8%	75,3%
Västmanland	82,2%	82,9%	73,8%	74,9%
Dalarna	82,0%	82,6%	75,9%	76,9%
Gävleborg	83,2%	83,7%	74,3%	75,5%
Västernorrland	83,8%	83,8%	76,1%	76,9%
Jämtland	83,7%	84,3%	77,7%	79,2%
Västerbotten	81,2%	81,7%	75,9%	77,1%
Norrbottn	83,1%	83,4%	77,5%	78,4%
Riket	81,4%	82,3%	74,5%	75,8%

Källa: SCB (RAMS)

Förvärvsintensitet och arbetslöshet år 2021, 16-64 år

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB (RAMS)

Bilaga 2. Arbetsförmedlingens prognoser

Syfte

Arbetsförmedlingens prognosarbete har som huvudsyfte att ge kunskap om läget och framtidsutsikterna på arbetsmarknaden. Det ska på så sätt stödja arbetet med att vägleda arbetssökande mot utbildning eller matcha dem mot arbetsgivarnas rekryteringsbehov. Prognosresultaten är också ett viktigt underlag för att planera Arbetsförmedlingens verksamhet. Det övergripande syftet är att bidra till att skapa goda förutsättningar för en välfungerande arbetsmarknad.

Ny insamlingsmetod sedan 2020

Arbetsförmedlingen genomgår stora förändringar till följd av myndighetens förändrade uppdrag i samband med reformeringen. Arbetsförmedlingen genomförde som en följd av det en ny insamlingsmetod för undersökningarna från och med våren 2020. Myndigheten har gått från den tidigare metoden där arbetsförmedlare intervjuade arbetsgivare till att istället, med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB), skicka ut webbenkäter till arbetsställen. Prognosundersökningens svarsfrekvens var betydligt högre när den baserades på en intervjuundersökning, då den uppgick till närmare 80 procent. Resultaten sedan 2020 är därför behäftade med större osäkerhet.

Metod och undersökningens genomförande

Arbetsförmedlingens prognoser baseras på webbenkäter som skickats till ett stort antal privata och offentliga arbetsgivare. Frågorna handlar bland annat om arbetsgivarnas bedömning om efterfrågan på deras varor och tjänster. Vidare ställs frågor om företagets kapacitetsutnyttjande, antal anställda, rekryteringsbehov, arbetskraftsbrist samt löneutveckling. På motsvarande sätt får de offentliga arbetsgivarna frågor om utvecklingen av sin verksamhet samt om eventuell övertalighet. Uppgifterna inhämtas under sekretesskydd enligt SFS 2009:400 (Offentlighets- och sekretesslagen) 28 kap 12§. Arbetsgivarna har ingen juridiskt bindande skyldighet att delta i Arbetsförmedlingens undersökning. Enkätresultaten är grundläggande för prognosarbetet och utgör ett viktigt underlag för i synnerhet de regionala prognosbedömningarna.

Urvalsdesign

Underlaget utgörs av Statistiska centralbyråns (SCB:s) företagsdatabas (FDB), där ramobjektet är alla aktiva arbetsställen enligt SAMU-systemets novembermätning, året innan urvalet används. Urvalet används under ett år och två prognosomgångar. FDB-uppgifterna uppdateras innan leverans det aktuella året. Urvalet är uppdelat i privata och offentliga arbetsgivare och totalt dras cirka 14 000 respektive 2 500 arbetsställen.²⁴ Båda urvalen är designade för att vara representativa utifrån

²⁴ Fram till hösten 2020 har det offentliga urvalet totalundersökts med utgångspunkt i Arbetsförmedlingens kartläggning av den offentliga verksamheten i Sveriges regioner och kommuner. Därefter har det offentliga urvalet dragits enligt samma urvalsdesign som gäller för det privata urvalet.

arbetsställets tillhörighet avseende näringsgren, geografisk region och storleksklass. Såväl det privata som det offentliga urvalet är stratifierat utifrån nio stratum för näringsgrenar, enligt tabellen nedan. Utöver det finns för det privata urvalet fem stratum för arbetsställestorlek och 21 för regioner, vilket totalt ger 945 möjliga stratum. För det offentliga urvalet finns sex stratum för arbetsställestorlek och 21 för regioner, alltså totalt 1 134 möjliga stratum.²⁵ I varje stratum dras ett obundet slumpmässigt urval (OSU) genom Neyman-allokering utifrån antalet anställda.

Näringsgrenstratifiering ²⁶	SNI 2007
Jord- och skogsbruk (A)	1-03
Industri (B-E)	05-33, 35-39
därav övrig tillverkning, exkl. utvinning, energi och miljö	05-24, 31-32
därav tillverkning av verkstadsvärd	25-30, 33
Byggverksamhet (F)	41-43
Handel (G)	45-47
Transport (H)	49-53
Hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster (I, R och S)	55-56, 90-96
Information och kommunikation (J)	58-63
Finansiell verksamhet och företagstjänster (K-N)	64-82
Utbildning samt vård och omsorg och sociala tjänster (P och Q)	85-88

Näringsgrensindelning

Utgångspunkten för branschbeskrivningarna i Arbetsförmedlingens prognosarbete är indelningen i SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU), baserat på SNI 2007 enligt tabellen ovan. I gruppen privata tjänster ingår näringsgrenarna handel, transport, hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster, information och kommunikation samt finansiell verksamhet och företagstjänster. I gruppen offentliga tjänster ingår näringsgrenarna utbildning samt vård och omsorg och sociala tjänster. I offentliga tjänster ingår både offentliga och privata utförare.

Svarsfrekvenser

I den aktuella undersökningen samlades svaren in mellan 8 september och 27 oktober 2022. Urvalet bestod av 14 000 arbetsställen i näringslivet och svarsfrekvensen uppgick där till 32,0 procent. Urvalet av offentliga arbetsgivare bestod av närmare 2 500 arbetsställen och svarsfrekvensen uppgick till 35,7 procent.

²⁵ Urvalet är fördelat på storleksklasserna 5-9, 10-19, 20-49, 50-99 samt 100+ anställda för det privata urvalet och 100-199 och 200+ anställda för det offentliga. I varje stratum utom den största storleksklassen i respektive urval, som totalundersöks, måste minst tio arbetsställen ingå. Om det inte uppfylls slås stratum ihop med avseende på (mindre) storleksklass tills villkoret är uppfyllt.

²⁶ Näringsgrenarna 64201, 64202, 78100, 78200, 85591, 84 är undantagna. Därmed ingår inte bemanningsföretag, men information inhämtas om inhyrd arbetskraft från både offentliga och privata arbetsgivare.

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar arbetsgivarnas förväntningar på efterfrågeutvecklingen de kommande sex månaderna. Arbetsgivarnas bedömningar sammanställs till netttotal. Undersökningen på våren genomförs under andra kvartalet och höstundersökningen under fjärde kvartalet. Värden för första och tredje kvartalet tas fram med linjär interpolering. Därefter säsongrensas netttotalen med X11-Arima för att därefter standardiseras med medelvärdet 0 och standardavvikelsen 1. I ett sista steg transformeras tidsserien till ett index med medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

Tolkningen av efterfrågeindikatorn blir således att värden över 100 visar ett starkare förväntningsläge än normalt och värden över 110 ett mycket starkare förväntningsläge än normalt. På motsvarande sätt visar värden under 100 på ett svagare förväntningsläge än normalt och värden under 90 på ett mycket svagare förväntningsläge än normalt.

Bilaga 3. Om Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik

Uppgifterna om inskrivna arbetssökande i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik hämtas ur det operativa förmedlingssystemet. Statistiken över arbetssökande är uppdelad på olika sökandekategorier. Uppgifterna om anmälda platser omfattar rekryteringsbehov som arbetsgivare anmält direkt till Arbetsförmedlingen, främst via självservicesystemet Annonsera Direkt eller som direktöverförda platser. Varselstatistiken avser de driftsinskränkningar som omfattas av Lag (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder, den så kallade främjandelagen.

Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik ska inte förväxlas med den officiella arbetsmarknadsstatistiken som tillhandahålls av Statistiska centralbyrån (SCB). SCB:s uppgifter om bland annat sysselsättning, arbetslöshet och arbetskraften utgår från månatliga arbetskraftsundersökningar (AKU). Vid jämförelser med statistik från andra länder ska alltid SCB:s officiella arbetsmarknadsstatistik användas. Till följd av olika definitioner och metoder för uppgiftsinsamling redovisar AKU och Arbetsförmedlingens registerbaserade verksamhetsstatistik inte samma antal eller andel arbetslösa. Alla som redovisas som arbetslösa i AKU är inte inskrivna på Arbetsförmedlingen och alla som är inskrivna på Arbetsförmedlingen är inte arbetslösa i AKU. SCB har publicerat flera studier som jämför nivå och sammansättning av arbetslösheten enligt respektive källa.²⁷

I denna rapport är analyser och beskrivningar av utvecklingen för arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen baserade på delgruppen *inskrivna arbetslösa*. Denna grupp utgörs av summan av antalet öppet arbetslösa och antalet sökande i program med aktivitetsstöd. Gruppen inskrivna arbetslösa innehåller de kategorier av arbetssökande som bäst illustrerar den konjunkturrelaterade utvecklingen på arbetsmarknaden.

- *Öppet arbetslösa* är arbetssökande är inskrivna på en arbetsförmedling, är utan arbete, som aktivt söker och omgående kan tillträda ett arbete samt inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.
- *Sökande i program med aktivitetsstöd* deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program där aktivitetsstöd är den sammanfattande benämningen på den ersättning som deltagarna i programmen erhåller.

Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden

Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden innefattar följande grupper:

- Inskrivna arbetslösa med högst förgymnasial utbildning
- Inskrivna arbetslösa med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- Inskrivna arbetslösa som är utomeuropeiskt födda

²⁷ Se exempelvis "Arbetslös – inte samma sak hos SCB och Arbetsförmedlingen", december 2018.

- Inskrivna arbetslösa i åldrarna 55–64 år

De tal som presenteras avseende inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga är rensade från dubbelräkningar. Det innebär att en arbetssökande, som i praktiken kan ingå i flera av delgrupperna med svag konkurrensförmåga, endast räknas en gång.

Definitionen av inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga grundas på respektive delgrupps arbetslöshetsmönster. Två kriterier har använts för att definiera vilka kategorier av arbetslösa som ingår i begreppet:

- Arbetslöshetens nivå
- Arbetslöshetstiden

Dessa två kriterier ger en god bild av vilka grupper som generellt sett har betydligt svårare än andra arbetssökande att nå en fast förankring på arbetsmarknaden.

Det är dock viktigt att understryka att de individuella förutsättningarna skiljer sig åt inom gruppen med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Att tillhöra en eller flera av delgrupperna behöver alltså inte för den enskilde innebära att man har svårt att finna ett arbete. Detta även om gruppen som helhet har en svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden jämfört med personer som inte tillhör någon av delgrupperna. I statistiska sammanhang är det dock en klar fördel att utgå ifrån aggregerade grupper för att spegla utvecklingen för arbetssökande som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Registerbaserad arbetskraft bas för den relativa arbetslösheten

I Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik används en registerbaserad arbetskraft som bas för redovisningen av den relativa arbetslösheten. I den officiella arbetslöshetsstatistiken från SCB relateras däremot arbetslösheten till arbetskraften enligt AKU. SCB:s uppgifter om arbetskraftens storlek har nackdelen att de inte är möjliga att bryta ner på lokal nivå eller på mindre grupper av arbetssökande. Därmed har Arbetsförmedlingen valt att redovisa inskrivna arbetslösa som andel av den registerbaserade arbetskraften.

Den registerbaserade arbetskraften består av två delar:

- Den förvärvsarbetande nattbefolkningen (enligt SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS) som består av alla som bor i en kommun och som jobbar i kommunen eller som pendlar till ett jobb i en annan kommun.
- Inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, det vill säga summan av öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd.

Uppgiften om antalet förvärvsarbetande avser november månad senast tillgängligt år, medan uppgiften om antalet arbetssökande uppdateras varje månad.

Bilaga 4. Förteckning över fördjupningar

Hösten 2022

- Högre årsgenomsnitt 2024 trots minskande arbetslöshet
- Demografins påverkan på länens arbetslöshetsnivå

Våren 2022

- Historiskt låg arbetslöshet i flera län
- Långsam återhämtning i Uppsala län

Hösten 2021

- Arbetslösa utan arbete i mer än två år
- Arbetslösheten har dröjt sig kvar i storstadsområden

Våren 2021

- Arbetsmarknaden i gränsområden hårt drabbad
- Ökad efterfrågan på arbetskraft i norra Sverige

Rapporten *Regionala utsikter* publiceras två gånger per år och är en del av Arbetsförmedlingens prognosverksamhet.

På vår webbplats arbetsformedlingen.se/prognoser finns alla våra prognoser samt mer information om vårt prognosarbete.

På vår webbplats finns också *Hitta yrkesprognoser*.

Där beskrivs jobbmöjligheterna på kort och på lång sikt för närmare 200 olika yrken.

På vår webbplats finns även *Hitta yrken* som innehåller detaljerade beskrivningar av ett stort antal yrken.

Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm
Telefon 0771-60 00 00
www.arbetsformedlingen.se